

SVOBODA, NIL
IN PEČEN GOLOB
SOLO PO EGIPTU IN SUDANU

MATIC PASKA

Matic Paska

SVOBODA, NIL IN PEČEN GOLOB
SOLO PO EGIPTU IN SUDANU

© Matic Paska, 2023

Založnik: Pilgo d.o.o., Maribor, 2025

Elektronska izdaja

Oblikovanje in prelom: Dejan Paska

Dostopno tudi na:

<https://maticpaska.com/books/Svoboda-Nil-in-pecen-golob.pdf>

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v
Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 236441859](#)

ISBN 978-961-96998-2-9 (PDF)

SVOBODA, NIL IN PEČEN GOLOB

SOLO PO EGIPTU IN SUDANU

MATIC PASKA

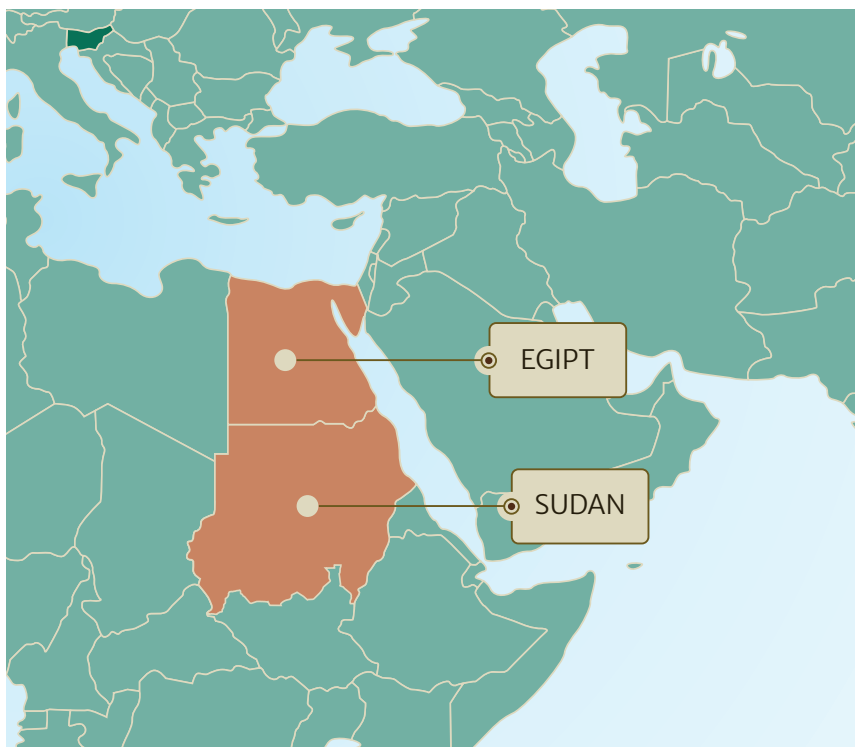
Vsem *habibijem*.

Po koncu vsakega potovanja se mi zdi, da za nekaj časa izgubim motivacijo. Ne vem, če sem jo tokrat zares že dobil nazaj, preden sem začel pisati...

Vroče je kot sto mater, pa čeprav je šele sedemindvajseti februar. Švic mi teče iz čela po celem obrazu in počasi se mi meša od čakanja na letalo za Dunaj. Letališče v Sharm El-Sheikhu je popolno nasprotje doživetij iz preteklega meseca, skoraj nadrealistično, kičasto, zahodno. Ne prenesem konstantnega sikanja gostov iz hotelskih resortov, ki so po tednu ali dveh poležavanja v Shar-mu, na svojem seznamu odključali Egipt, razvajenih otrok, ki jih starši pustijo, da se izderejo do konca in na splošno ne maram občutka, da sem že pravzaprav v Evropi, kar to sinajsko okno v svet, v katerem čakam na letalo in pizdim, nedvomno je. Prosim vas, ljudje božji, če ste dovzetni na sončne žarke, uporabljajte vso možno zaščito. Nihče na javnih mestih noče gledati vaše odvečne bele kože in maščobe v različnih odtenkih roza barve po koncu vašega dopusta. Nič ni bolj seksi kot na-100-metrov-se-ti-vi-di-da-si-iz-zahoda moški z belimi zokni v sandalih, kopalnimi hlačami s havajskimi vzorci in majico z V-izrezom, ki v celoti niti ne pokrije vse odkrite roza kože, ali pa v 36-različnih-od-tenkov-in-73-različnih-vzorcev nafrgutena ženska, ki ima obute prozorne gumijaste sandale za plitvino in na glavi slamnat klobuk s pisano kamelo in napisom *I ♥ EGYPT*, vem, ampak vseeno, *leave some [vstavi poljubno genitalijo] for the rest of us*. Močni vtisi izpred nekaj dni in tednov tako bežijo iz mojih misli s svetlobno hitrostjo. Zakaj začenjam na koncu? Ne vem.

Vse, razen popolnega napada na moje čute po treh letih prisilnega ostajanja znotraj ali v neposredni bližini Slovenije, bi bilo utopično pričakovati. Iz sebe sem moral izstreliti vsaj nekaj tednov želje obiska po neevropskih destinacijah. Dobro izhodišče

mi je dala Kaja, ki je s svojo mamo planirala križarjenje po Nilu za svoj rojstni dan konec februarja. Verjetno ste uspeli iz tega izluščiti informacijo, da, kot razkriva tudi podnaslov, grem naokrog ponovno sam. Kot absolutni nasprotnik vodenega doživljanja skozi oči subjektivnih turističnih agencij, sem zase moral najti alternativo, saj sam doma v času njunega potovanja pa res ne bom. Ker smo prvi stik z Afriko doživeli davnega leta 2018, sem tudi tokrat šel v smeri, da obiščem omenjeno celino. Prvič smo malo švinglali, saj se celinske Afrike nismo dotaknili. Tokrat bom pa zares stopil na črno celino! OK, ta izraz sem uspel uturiti noter, zdaj se lahko posvetim ostalim floskulam.

Zakaj pa ne bi tudi sam šel v Egipt? Zakaj bi se ustavil zgolj v Egiptu? S katero državo lahko to malo pokombiniram? Vedno je fajn, ko lahko združiš več držav po kopnem, nekako se mi zdi, da je tak način najbolj poln doživetij. Se motim? Mislim, da ne. Samo poglejte, kako je srednjeevropejcem fino, ko se po kopnem odpravijo do *lepe njihove* na dopust. Ker, kot vsak človek s trohico samorefleksije in objektivnega razmišljanja, neke blazne želje po obisku Izraela pač nimam, v Libijo pa po kopnem ravno ni najboljša ideja, je ostala le še ena Egiptova soseda. Pogled sem usmeril proti jugu. Aha, izgleda, da bo to kar Sudan. Koliko ga vsi poznamo iz glave? Tomo Križnar in Darfur, mogoče Nubijci, Kartum in vojna v Južnem Sudanu. Je to res vse? Sem karkoli pozabil? Verjetno sem pozabil omeniti zgolj premnoge stereotipe, ki se jih niso mogli otrest niti moji domači. "Kaj črve tut jejo?" Tako, v glavi sem imel samo misel, da skupaj obiščem ti dve državi v mesecu februarju. Za konec jeseni 2022 je to zadostovalo. Potem pa sem začel planirati ... *Yalla!*

Nisem prepričan, kako naj oblikujem ta zapis. Naj bo na enak način, kot njegovi predhodniki? Naj nekaj podobnosti ostane, pa raje presenetim s kakšnim novim, bolj izpopolnjenim delom? Še med pisanjem teh vrstic se nisem dokončno odločil, mi bo že prišlo na misel, ko bo potrebno. Upam. Mogoče je počasi čas, da iz sebe iztisnem kaj bolj konkretnega, vsaj kar se priprave in odhoda tiče.

Neko splošno prepričanje je, da so afriške države prepletene z birokracijo. Nobenih pripomb nimam tukaj, zaenkrat to absolutno drži. Imamo pa več nivojev birokracije. Na primer, Egipt omogoča ureditev e-vize in vizo ob prihodu. Torej, brez skrbi prideš, plačaš, dobiš nalepljeno v potni list in na koncu še žig ob uradnem vstopu v državo. Brez nekih silnih ovinkov, vsaj v teoriji. Sudan je malo drugačna zgodba. Malo?! Spet se je moje razmišljanje, prepriča-

nje, da je spletna stran Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije milorečeno zastarela, potrdilo. Zame je poseben čar, da lahko sam sebi organiziram potovanje v manj poznane države čim bolj neodvisno, brez vplivov mainstream medijev, blogov, vlogov in podobnih jajc. Pa vendar bi pričakoval odtенок ažurnejše informacije za države izven Evrope, ki niso zgolj vroče resort destinacije za naše razvajene sodržavljanke. Kakorkoli že, vseeno razen ažurnosti in obsega informacij, nimam pripomb na omejeno spletno stran, saj mi morda kdaj v prihodnosti nudi prepotrebno pomoč; vrat si torej ne smem zapreti in moram ostati na dobri strani birokratov, ki so v tej potencialni stiski na vznokovem sedežu tvojega primera. Itak sem želel vse stvari urediti sam. Vse kar sem potreboval, je bil kontakt veleposlaništva Sudana, ki je pristojno tudi za slovenske državljanke. Razlog je očiten (?): viza! In to informacijo sem dobil. Hvala lepa in nasvidenje ob iskanju kontaktov v prihodnosti. Ker diaspora in meddržavno sodelovanje med Slovenijo in Sudanom ni še niti v povojih, sem že v začetku pričakoval pot vsaj do Dunaja ali Budimpešte, ki v veliko primerih obskurnejših držav rešujeta vpletenost slovenskih popotnikov. Pravi naslov je Dunaj in *Botschaft der Republik Sudan*, kar je preprosto veleposlaništvo Republike Sudan. Informacij na spletu, ne le na uradnih spletnih straneh, ni na pretek, zato sem moral nekaj njih izvrtati z improvizacijo. Klic na veleposlaništvo in nekaj Googlovih zadetkov kasneje, sem imel predpripravljeno vse, kar sem potreboval za hitro in enostavno pridobitev vize. Informacija, da bo temu res tako, pa na žalost do mene še ni prišla. Ker si nisem predstavljal, da bo proces resnično potekal enostavno, hitro in brez vsaj ležečih policajev na poti, sem že v začetku novembra, kar je pomenilo približno dva meseca do odhoda v Egipt in dodatna slaba dva tedna do odhoda v Sudan, odrinil na Dunaj. S Kajo sva si tako naredila dnevni izlet, kjer pa sem po kakšni uri pogovora in dveh izpolnjenih obrazcih ugotovil, da z

mojo odlično pripravo birokracije lahko vizo dobim že isto popoldne. Ker pa viza od dneva izdaje velja le 60 dni, bi tako potekla še pred mojim predvidenim vstopom v Sudan. Super, pred menoj je torej še en dnevni izlet na Dunaj, takrat konec januarja, tik preden odrinem.

Vsebina moje mape, pripravljene na birokratski napad za izdajo vize, je na kratko vsebovala: rezervacijo zahtevanih treh nočitev v Kartumu, letalsko karto iz Sudana, dve fotografiji za dokumente in 70 evrov. Seveda je tukaj zraven potrebno upoštevati še izpolnjeno vlogo za pridobitev vize. Ker pa jaz ne bi bil jaz, pa bom izraz *na kratko* kratko malo opustil in se malo bolj razpisal o celotni zadevi pridobitve vize. Že sam klic na veleposlaništvo je bil zanimiv, saj začuda tajnica, ali kdorkoli se prvi oglasi na telefonski klic, govori zgolj nemško. Tudi prav. Po dveh prevezovanjih do odgovorne osebe, ki nista obrodili sadov, ji v tretje končno uspe. Gospod na drugi strani je zelo prijazen, in zato tudi odmislim dejstvo, da se je za pridobitev vize potrebno naslikati v živo na veleposlaništvu. Pošiljanje po pošti ne velja, kot ni veljal gol Lamparda proti Nemčiji na Svetovnem prvenstvu v nogometu 2006. Pa čeprav v polomljeni angleščini, mi razumljivo razloži, kaj vse potrebujem za pridobitev sudanske vize. Transport v Sudan in iz Sudana, dve sliki za dokumente, ki ne rabita biti isti, kot v potnem listu, veljaven potni list še vsaj 6 mesecev po koncu potovanja v Sudan, razlog za obisk in plačilo vize v gotovini. Že skoraj končava telefonski klic, ko mi pred nos potisne še zadnjo zahtevo – rezervacija vsaj treh nočitev v Kartumu, glavnem mestu Sudana. V tem trenutku se mi to ne zdi težava, saj je vsepovsod Booking.com, je tako? Alineje imam, zdaj pa je čas, da si pripravim vso dokumentacijo in kupim letalske karte. Najprej me preseneti že cenovni rang letov v Sudan iz Evrope. Oziroma bolje rečeno, iz Sudana v Evropo, saj sem planiral prihod v Egipt

wizzair.com

FOR BEST RESULTS
USE WING WASH

in po kopnem v Sudan. Morda je Turkish Airlines še najbolj ugodna opcija, tako cenovno kot časovno, vendar kot reden uporabnik nizkocenovnikov, mi ponujena cena v mojem terminu ne diši ravno preveč. Dobro, bom najprej rešil situacijo s prihodom v ta del sveta. Wizzair je ravno odprl linijo Milano Malpensa – Aleksandrija, kar je zelo dobra novica zame, saj sem želel začeti na severu Egipta in se pomikati navzdol proti jugu. Alternative, ki sem jih imel nagledane prej, so bile na primer Dunaj ali Budimpešta – Sharm El-Sheikh ali Hurgada, kjer bi v najboljšem primeru izgubil le en dan. Tako sem pa izgubil zgolj nekaj ur več za pot do Milana, da sem v Egiptu štartal iz najboljšega možnega izhodišča. Tudi stalo me je zgolj nekaj evrov več. Pa ne mi sedaj z argumenti, *da se za noben denar* ne bi vozili do Milana, če pa je iz Brnika bližje in bolj fajn. OK, carji, vsakemu svoje. Medtem, ko vi z vedno daljšo brado čakate na nove linije, jaz prebrodim že velik kos sveta iz ne-splača-se-ti-tja-vožit letališč. Za ta denar magari stojim do končne destinacije. Pa *ta denar* je na koncu izpadel kar zajeten zalogaj, še vedno pa drobiž v primerjavi z normalnimi prevozniki v tem terminu. Da razložim še, kako mi je letalska karta do Egipta sploh omogočila, da zaprosim za vizo za Sudan: obrazložitev, da bom prečkal mejo po kopnem, je bila na veleposlaništvu dovolj. To je tudi tema, ki jo bom načel nekoliko kasneje, sem pa kljub svoji trmi ostal brez tako zelenega 30-urnega plutja s trajektom, ki je, zdaj že nekoč, povezoval Egipt in Sudan po Nilu, bolje rečeno jezeru Nasser ali Nuba. Ime akumulacijskega jezera je odvisno od vaše geografske pozicije, po domače od države, v kateri se ob omembi nahajate. Kljub dolgemu iskanju dobre povezave med Kartumom in kjerkoli v Evropi, mi dovolj ugodne cene za moj okus ni uspelo najti, tako da sem se poslužil preverjenega recepta iz domače celine. Vsi skupaj: niz-ko-ce-nov-ni-ki. Bravo! Odločil sem se za nakup leta iz Kartuma nazaj v Egipt, v Kairo, z nizkocenovnikom, ki prebiva na tem koncu sveta. Air Arabia po-

nuja šest do sedem letov na teden med sudanskim in egiptovskim glavnim mestom, vsi razen enega imajo postanek v Džidi v Savdski Arabiji. Tudi prav, bom pa izbral tistega, ki je edini direkten. Tudi tukaj lahko postrežem z zanimivo izkušnjo, ki pa jo bom, kot v primeru trajekta, pustil za kasneje. Še vedno opisujem le proces priprave vseh potrebnih zahtev do same pridobitve vize. In do sedaj je šlo kot po maslu. Seveda, kako težko pa je kupiti letalske karte? Bo pa zato toliko težje, ali pa niti ne težje, naj uporabim raje izraz *bolj zanimivo*, rezervirati prenočišče za tiste zahtevane tri nočitve v Kartumu. Odkljudanih sem imel torej že večino zahtev, potreboval sem le še zadnji košček. Zaradi embarga in sankcij ZDA nad nekaterimi državami, med katerimi je tudi Sudan, je poslovanje v teh državah... zelo oteženo. Je to pravi izraz? Če odmislimo velik oder, na katerem so bolj življenjsko pomembne stvari, ki jih embargo najbolj prizadene, je tudi vsakdanje življenje z manj pomembnimi stvarmi precej oteženo. Sem bom štel tudi vse potrebe popotnikov, še tistih par, ki se nas sem odloči priti. Pozabimo lahko na Booking.com, Expedia, po nekem čudnem slučaju tudi na direktne kontakte, elektronsko pošto ali spletne strani ponudnikov. Kot Jezus po treh dneh spanja po eni prekrokani *veliki* noči, se Airbnb odloči priti na veliko sceno. Izbira med redkimi ponudniki, ki imajo gromozanske težave z izplačilom Airbnb-jevih zaslužkov, je edini realen način uradne rezervacije, ki sem ga uspel izvohati. Hitra rezervacija najcenejšega in lahko odkljudam še zadnjo zahtevo veleposlaništva. Kot sem kasneje slišal, je za pridobitev vize dovolj tudi rezervacija iz leta pri lokalni turistični agenciji, ta informacija pa iz moje strani ni potrjena, niti se je nisem trudil preverjati. Kakor ponavadi, pa to ni celotna zgodba, povezana z embargom, in nenazadnje tudi bivanjem, v Sudanu. Pride tudi še čas za to. Zanimivo, da so se mi skoraj vsi dogodki, ki jih želim prihraniti za kasneje, zgodili v razponu enega samega dne v Asuanu. Ker pa zgodba do Asuana

še ni prišla, se bom moral potruditi, da čas, ki sem ga preživel do takrat, zapolnim z dovolj zanimivo vsebino, da boste lahko rekli, da vas moj zapis tudi tokrat ni razočaral. *Challenge accepted!* Ko bom konec januarja ponovno obiskal Dunaj, bom vse do sedaj ob-razložene zadeve predal in čez tri ure in pol že prevzel svoj potni list s sudansko vizo. Dva dnevna izleta na Dunaj, vsi stroški povezani s potjo, ter 70 evrov za vizo me je torej stala odisejada za pridobitev te nujno potrebne nalepke.

V tednih in dneh pred odhodom mi je po glavi hodilo marsikaj, predvsem sem pa svoje misli usmerjal v hrano obeh držav, ker je to pač moj glavni razlog za obisk katerekoli destinacije. Zdaj, na koncu, po vrnitvi domov, sem dejansko z veseljem ugotovil, da sem poskusil vse, kar sem si zadal, predvsem pa veseli dejstvo, da se je na tem seznamu znašlo veliko jedi, ki jih nisem v nobenem primeru nameraval poskusiti pred odhodom. Ker sem si lahko izmišljeval svoje dnevne itinerarije sproti in se mi ni bilo treba ozirati na nobenega sopotnika, sem rade volje izpustil nekaj zaznamkov in najbolj obiskanih turističnih atrakcij v Egiptu. Načrtno sem, na primer, iz plana črtal celoten Luksor, stopil nisem niti v en sam muzej, do piramid v Gizi sem odšel bolj na silo, čeprav moram priznati, da me niso niti približno razočarale toliko, kot sem si predstavljal. Skratka, svoj čas v Egiptu in Sudanu sem popolnoma prilagodil svojim lastnim željam, predvsem pa okusom, in moje brbončice so mi še danes hvaležne. Ovrigel sem tudi vse mite o zastrupitvi s hrano iz ulice in, po nekih butastih evropskih standardih, nečistih načinih priprave. Le vprašajte Kajo, ki je kasneje v Egiptu preživela en teden na meni neljub način, kakšna je po evropskih standardih pripravljena hrana v teh krajih.

Je sploh važno, kateri dan je tisti, o katerem pišem? Kar je pomembno je, da sem se iz domačega zavetja na pot odpravil v začetku februarja. Tako na začetku, da bolj ne bi šlo. Namreč, iz Maribora sem odrinil prvega v mesecu. Ponovno sem za prvi del poti uporabil klasično in preverjeno metodo, starša. Čeprav v tem primeru zgolj za prvih dobrih 120 kilometrov, le do ljubljanske železniško-avtobusne postaje, kjer me je pričakal še en preverjen recept, Flixbus. Bi si vzel trenutek tudi za izlivanje žolča po avtobusni postaji in vsem, kar potegne s sabo, ampak mogoče to ni čas in prostor za to. Bo že Zoki zrihtal, da bo prav, *de*? Da sem lahko rekel, da sem bil na poti cel, pa čeprav najkrajši v koledarju, mesec, sem od doma, naprej proti zahodu, krenil na prvi februarški dan. Enako bom potem storil še s prihodom nazaj, ampak to je stvar za 27 dni v prihodnost. Skoraj si ne morem pomagati, da ne bi šimfal, zato bom vseeno natrosil nekaj najbolj očitnih opazk: ni čakalnice, ko je zaprta železniška postaja; ni wc-jev, ko je zaprta železniška postaja; da se o gostinski ponudbi, ko je železniška postaja zaprta, sploh ne pogovarjamo. In ne, privatni lokali preko ceste ne morejo biti argument, da ponudba obstaja tudi po zaprtju železniške postaje. To je enako, kot tretirati Prevoz.org kot javni prevoz. Vsi vemo, da je v Sloveniji to boljša opcija, ampak če se odločevalci na to naslanjajo, to še ne pomeni, da javnega prevoza ni potrebno urediti. Saj smo že vsi doživeli, da smo na relaciji Maribor – Ljubljana prebili vsaj trikrat več časa na vlaku kot v avtu, ne? Pa naj bo izgovor od podjetja, odgovornega za železniški promet, še tako izviren. Zelena shema in zmanjševanje izpustov *my ass*. Da se vrnem na primarno stvar, Flixbus, kot velikokrat (?), odpelje pravočasno. Zamude pri zeleno-oranžnem avtobusu na srečo še nisem doživel na lastni koži. Adijo družina, ki ste z mano počakali do prihoda avtobusa, in adijo Ljubljana. Zdaj sem končno na poti proti Italiji. Naslednja postaja je Milano. S Kajo sva se poslovila že doma, tako da ne, nisem je pozabil ome-

nit v Ljubljani. Pot do Milana je bila takšna, kot je pot do Milana vedno. *Naključna* kontrola na meji, nekaj zastojev na italijanskih avtocestah in zastoj zaradi nesreče v Milanu. Sam imam dovolj časa, da se brez težav, kljub zamudi, z lahkoto odpravim še do postaje Milano Centrale, kjer ujamem avtobus oziroma *shuttle* do letališča Milano Malpensa, in še tukaj čakam na *check-in*. Tukaj mi tudi zmanjka večina zalog hrane. Na tem letališču se počutim že kot doma, čeprav ni nek presežek. Je pa lažje organizirati svoj čas, če ti ni treba razmišljati še o tem, kje postopati za željen učinek. Morda sem tudi zato čakal le 20 minut za *check-in*, varnostni pregled in kontrolo dokumentov skupaj.

Slabe štiri ure, precej udobnega nizkocenovnega leta, kasneje sem prvič stopil na egiptovska tla. Ker Aleksandrija leži ob obali Sredozemskega morja, mi je bilo vreme v tem času leta zelo blizu. Na začudenje mene, in kasneje mojih cimrov v hostlu, je letališče Borg El Arab precej oddaljeno od samega mesta. Javni pre-

voz pa ... Kakšen javni prevoz? Ker smo pristali pozno in so bile prodajalne z lokalnimi SIM karticami že zaprte, je tako načrt z uporabo Uberja padel v vodo. Nič druga nam ne preostane, kot da poskušamo najti dobro ceno taksija. Po nekaj minutah lutanja in iskanja meni primerne cene, ki ni obrodilo sadov, do mene pris-

topi par, Kolumbijec in Italijanka, ki sta imela enako misijo kot jaz, najti ugoden taksi do mesta. Z enim mladim fantom se dogovorimo za ceno še pred odhodom in odrinemo. Kot bo ostalo v navadi, je angleščina španska vas za veliko večino Egipčanov, ki se ne preživljajo s turizmom. Slabo uro kasneje s pomočjo Google prevajalnika ugotovimo, da fant dejansko želi skoraj enkrat več za prevoz vseh treh, kljub temu, da smo se v izogib temu, za ceno specifično treh oseb, dogovorili vnaprej. Nekaj minut prerekanja nas pripelje do naglega zaključka pogovora z njim, ko mu skozi špranjo pri šipi vržemo tisti dogovorjen znesek, in preprosto odidem. Kaj pa je naredil? Nič. Adijo! Tudi ceste in ulice so svet zase. Razbiti avti, smrad *po vsem mogočem*, kaos, glasno trobljenje in izsiljevanje prednosti, ..., lahko naštevam v nedogled. Z nekaj pomoči uslužbencev na bencinski črpalki in mladine, ki govori angleško, mi uspe pripešati do dela mesta, kjer se nahaja moje prebivališče za čas, preživet v Aleksandriji, Ithaka Hostel. Super izhodišče za začetek potovanja po Egiptu. Počasi se privadiš kaosa in egiptovskega načina življenja, hostel je še vedno precej evropski, v skupnih prostorih pa z ostalimi popotniki najprej primerjaš plane in izkušnje, nato pa jih po potrebi prilagodiš svojemu prihajajočemu itinerariju. Iz za vogala skoči še Zastava 128, oziroma originalni primerki, Fiati.

Že prvi postanek v Egiptu sem želel obarvati z lokalnimi jedmi, tako da se po začetnem otipavanju mesta in čakanju, da se dež spremeni v pršenje, takoj odpravim v lov na dobrote, ki jih mesto ponuja. Načrt je bil tudi, da obiščem nekaj znamenitosti, ki pa jih, kot sem omenil že na začetku, enostavno kar po trenutnem počutju črtam. Tukaj mislim predvsem na Aleksandrijsko knjižnico, Qaitbayjevo citadelo in številne muzeje. Sploh knjižnica je verjetno najbolj znana stvar iz Aleksandrije. Njeno pestro zgodovino lahko preprosto najdete na spletu in v knjigah. Iskreno sem pa obisk knjižnice skril tako nizko na seznam želja, da na licu mesta niti pomislil nisem na realizacijo. Citadela je bila v planu, vendar me je gneča pred vhodom odvrnila od vsega, razen obrata za 180 stopinj. Receptorka v hostlu mi je priporočila obisk resta-

vacije Sidi, ki je nasproti največje mošeje v mestu, Abu al-Abbas al-Mursi. In točno to je izkušnja, ki sem jo iskal vsepovprek. Naročil sem ribe, ki pa so mi ji kar sami odklonili, češ da niso bile sveže. Spoštovanja vredna gesta! Po priporočilu zelo mlade ekipe

se odločim za tajin z rakci, čemur pripada tudi cela paleta prilog, med drugim riž, vložena zelenjava, tahini, sveža solata baladi in aish baladi. Ker sem restavracijo obiskal precej zgodaj, zunaj pa je še vedno strašil dež, se je celotna ekipa lahko posvetila le meni. Takšne postrežbe se ne bi branil nikoli. Ob prihodu lastnika se z njim tudi zagovorim, malenkost se pohvali in predstavi celotno zgodbo Sidija, ter ob omembi moje države izvora svoj telefon poveže z zvočnikom, ki ravno v času klica k molitvi preko ceste, razbija s toni Avsenikovih hitov. Za celotno kosilo oziroma bolje rečeno, izkušnjo, sem plačal zgolj 3 evre, kar je skupaj z napitnino nizko tudi za egiptovske cene, me pa to razvadi za naprej. V ceni kosila sta tudi dva litra čaja, enega sem naročil sam, ob skoraj praznem čajniku ga pa je lastnik ob najinem pogovoru neho-

te polil in prinesel še enega. Verjetno je k temu pripomoglo tudi dejstvo, da sva več kot pol ure debatirala in fajn se mu je zdelo, da sem ga povabil, da prisede. Na poti nazaj do hostla sem ubral drugo pot, kot prej, tokrat sem obmorsko promenado, *corniche*,

zamenjal za ulice v notranjosti, kjer potekajo vsi posli, ki si jih nekdo lahko izmisli. Glede na to, da pravijo, da v Egiptu ni slučajnosti, lahko prihajajoč dialog vzamem s ščepcem soli, pa vendar. *Slučajno* do mene pristopi domačin, ki pozna Jugoslavijo, saj je v sedemdesetih in osemdesetih delal na ladjah, ki so plule pod njeno zastavo. Ker ni ponudil svojega mišljenja o (ne)smrti Tita in njegovega pravega porekla, morda tudi mestu njegovega zadnjega počitka ali pa manjkajočem mezincu, so vse njegove zgod-

bice in prigode, ki mi jih natrosi, kar naenkrat veliko bolj verjetne. Zgodbe o Titu so mogoče dobra ideja za kak drug zapis, taksisti v Beogradu so pač svojega denarja vredni. Ko sem že ravno pri taksijih moram omeniti še en, vsaj meni zanimiv pogled, in to je pogled na ceste in ulice Aleksandrije. Tam prevladujejo že omenjeni stari Fiati, vsi mogoči avti azijskih proizvajalcev, kjer Toyota še nima primata, najbolj pa me presenetijo taksiji, ki so, brez pretiravanja, v veliki večini, stare Lade 210. Aleksandriji

so se mi prikupili tudi še vsaj s tem, da potepuških mačk ne zlorablajo, kot je to navada marsikje drugje. Sicer situacija ni tako dobra, kot v Istanbulu, vendar so z izjemo higienskih razmer, v katerih se znajdejo štirinožneži, zelo blizu. Ogabnega sladoleda, ki sem ga na ulici poskusil slučajno, niti ne bom opisoval.

Sem pa uspel narediti nekaj dobrih fotografij ob obali, ki dobro orišejo sloje, razlike in podobnosti mesta, prebivalcev in vsega ostalega kaosa.

V procesu zapuščanja Aleksandrije, sem imel plan za februar izjemno natempiram. To se je kasneje kar precej popačilo, sem pa vseeno izstisnil iz parih dni mesta veliko. Tukaj mislim predvsem na poznanstva, ki mi jih je pomagalo najti bivanje v hostlu. Več o vseh teh poznanstvih že kmalu, na tem mestu pa en velik posmeh vsem, ki jim v mladih letih ne dišijo hostli. *Go Team Leonard!* Naslednja postaja proti jugu je bil Kairo. Prestolnica Egipta, največje mesto v Afriki in arabskem svetu, nas bo pozdravil čez dobre tri ure, ki jih bomo preživeli na avtobusu, najenostavnejšemu in, od decembra 2022 naprej, tudi najcenejšemu transportu med obema največjima mestoma države. Na tej poti se mi pridruži nekaj osebkov, ki jih lahko sedaj že tretiram kot prijatelje. Zavoljo varstva osebnih podatkov jih bom naslavljal zgolj s prvo črko imena in poreklom. Na primer, sam bi postal Slovenec **M**. Avtobusna postaja v Aleksandriji je precej oddaljena od centra mesta, ki je že samo po sebi precej razpotegnjeno. Prvič na poti uporabim Uber oziroma njegovo lokalno alternativo, InDrive. Za lažje izražanje, bom tudi ta tip prevoza naslavljal z besedo taksi, saj se v nasprotnem primeru izgubim v svojih besednih komplikacijah. Kljub nizkim stroškom prevoza se skupaj z Angležem **B** in Avstralcem **S** odločimo, da pot opravimo skupaj, vsak tako plača le dober evro. Na avtobusni postaji končno začutim pravi *vibe*, ki ga uspem obuditi prav na vsakem potovanju. Zdi se mi, da kar zažarim, vsi čuti so razgaljeni od dogajanja, ki buhne v mene takoj, ko odprem vrata taksija. Med nakupom kart in čakanjem na odhod avtobusa slučajno srečamo še enega Angleža, **G**, ki se ga spomnim iz letala. Po kratkem pogovoru ugotovimo, da se nam tudi on pridruži na našem avtobusu, še malo kasneje pa tudi, da smo prav vsi štirje

svojo transportno pot do Egipta končali na istem letu iz Milana. Ogromno nam takoj, še bolj pa v naslednjih dneh, pomaga dejstvo, da **G**, kljub rosnim enaindvajsetim letom, že tekoče govori arabsko in prakticira islam. Na avtobusu je čas za spoznavanje vseh preostalih sopotnikov. Ker sva s **S** soseda, uspem izvedeti, da ima italijanski potni list po starih starših, ki mu zelo olajša potovanja (in to pove Avstrelec, ki ima že itak enega najvplivnejših na svetu), živi in dela kot učitelj na Poljskem, kjer tudi igra avstralski nogomet. Da je slika popolna, je pisatelj in filmar, ki želi svojo življenjsko zgodbo iz glave prenesti najprej na papir in nato še na ekran. Nekaj fikcije in improvizacije sem doživel tudi na lastni koži, najverjetneje bom zaradi njega lahko deležen tudi vpisa na IMDb. Tudi oba Angleža sta prava bisera. O **G** sem nekaj že povedal, njegova poistovetenost z arabskim svetom je neverjetna. Pri **B** pa stvari gredo še malo bolj v bizarno smer, saj je tip pravi svetovni popotnik. Njegove zgodbe iz Sirije, Afganistana in podobnih držav so mi fascinantne in me še sedaj žulijo nekje zadaj v možganih, da se jim enkrat tudi sam prepustim. Poleg Egipta je načrtoval obisk Libije, ki pa je po kopnem tudi v teoriji

skoraj nemogoč. Bolje rečeno, neizvedljiv po uradnem postopku. Če planirate biti ugrabljeni, je verjetno to precej lažje. Spremenil je načrt in se odločil, da skupaj z mano obišče Sudan. Ni ga bilo težko prepričati, čeprav bova na koncu Sudan obiskala ločeno. Ker pa bo tja šel nekaj dni pred mano, ga bom uporabil kot izvidnika. Pogovori so nam pot pohitрили in obronki Kaira so nas že pozdravili z gnečo, smogom in rjavo barvo. Čeprav se po prihodu na Tahrir ločimo, so naši hostli med seboj oddaljeni le nekaj ulic, zato nam druženje v prihodnosti ne bo predstavljalo prevelikih težav. Lokacija prebivališč je uradno center Kaira, ki pa je lahko zelo širok pojem in predmet lastne interpretacije. Moj hostel na eni izmed glavnih ulic je na sedmem nadstropju stanovanjskega bloka, zunanost vara pred izgledom notranjosti. Razlika kot noč in dan, ali v kairskem žargonu, kot hrup in tišina. Sicer sem se pa nenormalnega hrupa navadil že v Aleksandriji, ko mi je pod oknom spalnice cel dan hodilo celotno mesto. Ker je v tem času ravno potekalo svetovno klubsko nogometno prvenstvo, smo ta izgovor izkoristili za druženje na ulici, ki so jo s plastičnimi stoli in mizami enostavno spremenili v kino pred velikim platnom in

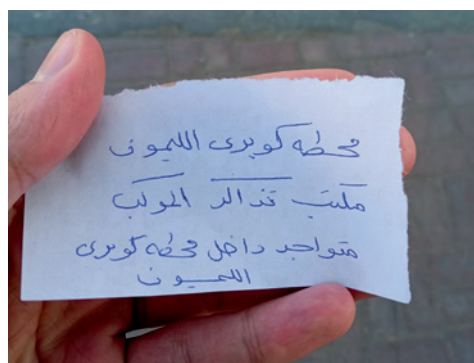

jo nonšalantno zaprli. Tehnične težave takšnih prenosov so multiplicirale nezadovoljstvo domačinov, ker je domač Al Ahly pač glavna stvar v mestu, posebej ko ga spremljajo na tako velikem, svetovnem odru. Ponovno so me našli tudi cimri, ki smrčijo. V vsaki državi naletim na jebene smrčачe. Dva Brazilca sta si vzela za talce celotno spalnico, kjer je poleg mene bival še en Anglež. Pozitivna stvar za njega v tem scenariju? Ni slišal smrčanja, bil je namreč gluhi.

Kaira se da navaditi precej enostavno, meni ta nek funkcionalni kaos zelo prija. Prvi celoten dan v mestu sem kar takoj želel izkoristiti za obisk glavne železniške postaje Ramses. Načrt? Izvohat, če je možen nakup karte za trajekt med Asuanom in Vadi Halfo po jezeru Nasser. Ker sem si rezerviral hostel, ki je bil oddaljen le kakšna dva kilometra od postaje, sem se zavoljo raziskovanja Kaira tja odpravil peš. Kaos, kaos, kaos. Zadnji dve križišči pred postajo sta me stali preveč minut, saj sem kot (zaenkrat še) ama-

ter kairskega prometa, čakal na prosto pot. V tako glomaznem mestu se izgubi še zvok klica k molitvi. Ko se imel dovolj čakanja, sem se opogumil in se prepustil toku pešcev in ostalih udeležencev brez štirih koles, ki imajo za cilj prečkanje ceste. Misija uspešna. Na postaji Ramses je bilo potrebno najti pravo okence. Najprej sem moral prepričati varnostnika, da me spusti v postajo brez vozovnice. Potem sledi komaj razumljiva angleščina na informacijskem pultu, kjer me ob omembi Asuana in Sudana kar takoj pošljejo v prvo nadstropje na levi hodnik, kjer se nahaja pisarna za tujce, ki želijo po Egiptu potovati z vlakom. Sam sicer iščem bolj specifično prevozno sredstvo še naprej od Asuana, vendar je to zaenkrat dovolj blizu. Z malo boljšo angleščino zaposlenih v tej pisarni, uspem izvedeti, da nihče pravzaprav ne ve, če trajekt v resnici še pluje, zato kupim karto za nočni vlak Kairo – Asuan, ki pa ni ta znameniti (in predrag) Watania nočni vlak, je zgolj tretji razred s sedeži. Cene vlakov so se za tujce konec leta 2022 sprevrgle v bizarno, približno 300% povišanje. To pa pravzaprav pomeni tudi edino nezadovoljstvo, ki ga lahko Evropejec pričakuje v Egiptu kar se tiče cene. S karto v žepu, nekaj deset dolarjev lažji in nekoliko razočaran nad dejstvom, da bom moral informacijo o trajektu poiskati tik pred zdajci v Asuanu, se na poti iz pisarne za tujce srečam še z enim birokratom, ki mi vlije nekaj

upanja. Na odtrgan kos papirja mi v arabščini napiše pot do drugega terminala postaje Ramses, tistega za domačine. Ker njegova angleščina ni za nikamor, se bom zanašal na prijaznost uslužbencev in mimoidočih, da mi pomagajo najti pravo pot. Nekaj sto

metrov in kakšnih sedem prijaznih ljudi kasneje, mi uspe priti na popolnoma drugo stran postaje, na prej omenjeni terminal, kjer pa pred zaklenjenimi vrati pisarne trajektne družbe dokončno pokopljem svoje plane o prečkanju meje med Egiptom in Sudanom po jezeru. Trajekt je namreč zaradi upadlega zanimanja, političnih napetosti in piratstva na jezeru Nasser svojo redno plovbo zaključil en mesec po uradnem koncu pandemije. Na poti

proti hostlu uspeš najti še tako imenovani *Little Sudan*, dve uličici, tretirani kot sudanska četrt. Malo vstran najdem še nekaj agencij, ki ponujajo prevoze med Kairom in Kartumom (pot bi naj trajala več kot 50 ur); tudi tukaj pa pritrdijo trditvam, da trajekt več ne pluje in da mi za prečkanje meje ostane zgolj avtobus. Glavno vodilo mojega potovanja bo torej odpadlo, moral se bom napaliti na nekaj drugega.

Vsem dobro poznana tržnica Khan El-Khalili, ki jo obiščem tik pred odhodom iz Kaira in me pusti ravnodušnega, je glavna atrakcija pravega Kaira. Vsaj za tiste, ki Kairo obiščejo na dvodnevnem izletu iz kakšnega letovišča ob Rdečem morju. Če daste vsaj malo na realnost in pristno izkušnjo, črtajte obisk omenjene tržnice iz svojega itinerarja in kot boljšo zamenjavo obiščete Souq El Ataba. Mogo-

če je moja izkušnja toliko boljša tudi zaradi tega, ker vsi mislijo, da sem domačin. "Je tvoj stari iz Egipta?" Besede *masri* se bom naposlušal, pomeni namreč Egipčan. Dobra stran tega je, da me prodajalci, ki jim je nadlegovanje tujcev posel, pustijo pri miru, slaba stran pa, da je moja arabščina praktično neobstoječa in eno z drugim ne gre skupaj. Vsekakor pa je ta tržnica manj kaotična od pričakovanj, pa vseeno izjemna točka za fotografiranje. Tukaj poskušam najti tudi pokrovček za objektiv svojega Panasonicovega fotoaparata, ki sem ga izgubil v Tirani leta 2018. Svoje iskanje razširim na skoraj celoten center Kaira preden ugotovim, da Panasonic, z izjemo televizorjev, v Egiptu ni prisoten. Večere bomo z ekipo fantov, ki sem vam jih predstavil prej, ponavadi zaključevali v kakšni izmed poslovnih enot verige Kazaz, mogoče s sirsko shawarmo, ali na pivu v famozni Svobodí, El Horreya Cafe. Smo na svetu sploh sposobni proizvesti boljši zvok od tistega, ko iz pивske flaše odleti zamašek izpod rok domišljavega natakarja? Na pobudo našega lokalca, in kasneje mojega gostitelja, Y, doživimo tudi najbolj naključno izkušnjo, mašo v evangeličanski cerkvi, kar je verjetno zelo nizko na seznamu želja, če sploh, vseh, ki pridejo v Egipt. Kljub dejstvu, da je Egipt še vedno močno muslimanska država, pa je neuradno skoraj 20% ljudi kristjanov. Zgodb *kako je biti kristjan v muslimanski državi* se bom kasneje naposlušal s strani Y.

Ker je moj obisk Kaira, tudi celotnega Egipta, potekal drugače kot pri večini zahodnjakov, ki obišejo ta del sveta, sem dneve lahko do popolnosti izkoristil po lastnih željah. Tako si nisem belil glave z *zamujenimi* priložnostmi neobiskov muzejev, temveč sem lahko obiskal nekaj delov mesta, ki jih

večina ne. Preden pa beseda steče o teh zanimivejših delih Kaira, pa bi rad izpostavil še mojo nenavdušenost o koptskem oziroma starem Kairu, *zibelki* krščanstva v Egiptu. Kaj več od razočaranja tukaj ne bi izpostavljaj, zato se hitro z besedo selim na sever mesta, še dlje od zadnje postaje rdeče linije metroja, do četrti Shubra El Kheima, kjer živi in kamor nas je povabil Y. Kot da bi šel v Mariboru na Tezno se zdi, ko prideš v Shubro, kot jo, krajšano, imenujejo domačini. Cene so tukaj še nižje kot v bolj turističnih predelih Kaira. Y je mene, S in G povabil k sebi domov, potem pa

še na turnejo po sosednjih uličicah, vonjavah in okusih Shubre. Žar je kralj tudi v teh koncih, vsak lokal, ki bi ga morda pri nas ovekovečili z izrazom *pajzl* je tukaj vreden obiska. Enega od teh izberemo tudi mi in se ga do mrtvega nažremo za skupaj 10 evrov. Imena ne bom izdal, bi pa priporočal vsakemu, ki obišče Kairo, da se ustavi v eni izmed obrobnih četrti mesta, saj so tukaj prava doživetja, pristne izkušnje in najboljši okusi. Zakaj bi, na primer, šel na Lent, če je na Studencih bolj zanimivo? Tukaj mi je predstavljena tudi pijača sobia, ki je še kar ne morem pozabiti. Raffa-

ello kroglice v tekoči obliki, da si boste znali približno predstavljati. Shubra bo ob vrnitvi iz Sudana nekaj dni tudi moj dom, **Y** pa moj gostitelj. Predno na silo obiščem še piramide v Gizi, ki so me, iskreno priznam, pozitivno presenetile, sem se s **S** in **B** odpravil še na veliko avanturo proti parku Al-Azhar, kamor pa je vstop s fotoaparatom dovoljen za bizarno visoko vstopnino. Odpade! Preko ceste nam v oči pade ena četrt, ki se na koncu izkaže za *City of the Dead*, *Mesto mrtvih*. Sprva ni žive duše, nato ugotovimo, da so res zgolj *ne-žive* duše. To je namreč naselje hiš ... Hm, ali je

naselje res prava beseda za nekaj, kjer zgrajene hiše brez strehe služijo kot grobnice oziroma pokopališče? Kakorkoli, po nekaj minutah višjega srčnega utripa srečamo nekaj ljudi, ki temu delu pravijo dom. In to so cigani. V tem kontekstu je

ta izraz vse prej kot negativen, saj se tudi sami predstavijo na podoben način. *Mesto mrtvih* je namreč tudi začetek *Mesta smeti*, ki mu par vrstic namenim kasneje. Povabila za večerjo in pijačo naglo odklanjamo, saj se že temni. Utrip se začne umirjati šele na poti iz tega predela, ko z mulci odigramo nekaj nogometa. **Y** nam kasneje z velikimi očmi in začudenjem panično razlaga, kaj vse bi nas lahko doletelo. Ko smo si film prevrteli nazaj, si slabega scenarija nismo mogli zamisliti, kljub takratni nasičeni nervozi smo bili sprejeti zelo dobro. Stvari, ki smo jih počeli v Kairu se mi z neverjetno lahkoto odvijajo v glavi, s težavo jih uspem tako hitro izlivati na papir. Preden

prvič zapustim Kairo, bom tako natrosil še nekaj vrhuncev, ki jih je vredno deliti s svetom. Spet sem bom izognil omembi restavracije, v kateri smo vsi skupaj pojedli drugi najboljši koshery. Prvo mesto bo vseeno pripadlo, baje, rojstnemu kraju te jedi v Shubri.

Če vas zanimajo zgolj turistični vrhunci mesta in države, so mnogi drugi bolj pravi naslov kot jaz. Vse, kar lahko rečem za piramide, je, da sem pričakoval mnogo manj. To bi moralo zadostovati za oris stanja za tiste, ki poznate moje razmišljanje. Skupaj s S sva tudi posnela nekaj scen za njegov film, kar definitivno pripo-

more k mojemu pozitivnejšemu dojemanju izkušnje v Gizi. Giza je, mimogrede, mesto zase, vsaj uradno ločeno od Kaira. Kako pa je to v praksi pa je druga zgodba. Da sem lahko odkljukal uporabo vseh, v letu 2023, obstoječih metro linij v Kairu, smo se za en naključen zajtrk in zalabiyo vsi skupaj, z izjemo B, ki je takrat že bil na poti proti jugu Egipta, srečali še v Heliopolisu. Vzeli smo si tudi čas in Y z odprtimi usti poslušali govoriti o svojih izkušnjah iz časa Arabske pomladi, o Muslimanski bratovščini, zgodovini Egipta, prejšnjih predsednikih in nasploh o perečih političnih temah preteklosti in sedanjosti. Kasneje, ko se z Y sama vračava čez Nasr City, v živo ugledam tudi kraj atentata na Anvarja El Sadata, predsednika do usodnega dne leta 1981, čigar posnetek je prosto dostopen na spletu.

Ko sem iz žepa potegnil vozovnico za vlak do Asuana, se mi je na hitro odvrtel film zadnjih nekaj dni izjemnih doživetij s to ekipo novih prijateljev, s katerimi stika še nismo pretrgali. Grenak priokus je prišel nazaj na površje, saj nisem uspel urediti tako zelenega transporta s trajektom, pa tudi pokrovčka za Panasonicov objektiv mi ni uspelo najti.

Vse to sem potisnil na stran, se od preostanka ekipe poslovil z rundo na strehi hotela Carlton, in misli usmeril najprej na mentalno pripravo na vožnjo z vlakom, potem pa še na dogodke, ki sledijo. Kairo, *habibi*, se vidiva kmalu!

Kljub precej velikemu časovnemu okvirju, ki sem ga namenil za obisk Egipta, je država preprosto tako velika in bogata z zanimivostmi, da bi

se v vsakem primeru moral vrniti po še več, takrat z neko drugo rdečo nitjo, ki bo dala celoto in smisel obisku. V času, ki sem ga preživel na vlakih med Kairom in Asuanom, sem lahko skozi okno

opazoval obrise mest in vasi, ki sodijo na seznam želja za prihodnjič. Iz vlaka ne bom stopil niti v Luksorju, zaradi česar sem pri večini popotnikov v hostlu v Asuanu dobil čudne poglede. Še zdaj odločitve ne obžalujem, nismo vsi za vse, jaz, na primer, nisem za gužvanje in stanje v vrstah pred templji. Nepredstavljivo je, vsaj nam, ki nimamo vsakodnevne stika s situacijo v Egiptu, kako je lahko okrog Nila nekaj kilometrov vse zeleno, potem pa se kar naenkrat prikrade puščava. Nisem uspel zaznati neke prehodne cone. Količina sadja in zelenjave, ki jo Egipt pridela ob Nilu in na njegovi delti, je enormna. Izkoriščanje naravnih danosti je že tisočletja razlog, da je naseljenost tega območja nadpovprečna, v drug ekstrem pa se prevesi tako hitro, kot se zeleni pas ob reki prevesi v puščavo. Od vlaka, iskreno, nisem pričakoval nič posebnega, dobil pa sem izjemno udoben sedež, skoraj fotelj, z možnostjo premikanja naslonjala, podlage za noge in, najboljšo od vsega, brez soseda. Sicer bi mi prav prišel še kakšen sloj oblačil, poleg v zadnjem trenutku kupljenih dolgih gat, pa vendar sem bil ob obisku stranišča hvaležen, da tega nisem storil, in sem raje potrpel nekaj ur preveč klimatizirane vožnje. Spet bi mi prav priš-

la arabščina, da bi doživetje na vlaku lahko opisoval še z večjim žarom; ljudje so namreč izjemno odprti, žal pa ne znajo angleško ali kakšnega drugega jezika, ki ga govorim jaz. Razen nekajurne zamude in smrčanja enega tipa v vrsti za mano, nimam pripomb na nočni vlak tretjega razreda. Morda se le tisti, ki zaradi takšnih ali drugačnih težav morajo sesti na stranišče, z mano ne bi strinjali.

[illegible]

V Asuanu je nemarno vroče, posebej v primerjavi s Kairom. B, ki je kljub postanku v Luksorju v Asuan prišel dan pred mano, me počaka na železniški postaji, da imam družbo na poti do hostla, nekaj kilometrov proti jugu. V Asuanu so kralji cest minibusi, večinoma Toyote, ki za dva egiptovska funta pripeljejo slehernega potnika od točke A do točke B po glavnih prometnicah.

Ker sem s svojih dvajsetlitrskim nahrbtnikom zasedel en dodaten sedež, sva na koncu morala plačati še dodatna dva funta, saj je voznik izgubil možnost zaslужka v teh dobrih dveh kilometrih. Plačilo, preračunano v evre, bolje rečeno cente, ni omembe vredno, vendar ko se enkrat navadiš na nizke cene po državi, je tudi tako minoren izdatek boleč za dušo, sploh, če bi se ga dalo preprečiti z metom nahrbtnika na streho kombija. Dober *vibe* Asuna mi prija, k temu pripomore tudi odlično vzdušje v hostlu Go

Inn Backpackers, ki bo moj dom za prihodnjih nekaj dni, vse dokler ne odrinem proti Sudanu. Tudi v Asuanu ne manjka avtobusnih ponudnikov proti Sudanu, predvsem proti Kartumu. Za neko nama sprejemljivo ceno, se z **B** dogovoriva pri istem prevozniku, kljub temu da, kot rečeno, **B** odhaja v izvidnico par dni pred mano. In kako mi bo to dobro delo! Hostel mi bo dobro izhodišče za malo nenavadno raziskovanje Asuana, saj se nerad priključim gručam pri najbolj obiskanih točkah. Tako bom tukaj recimo izpustil tempelj Philae, nedokončan obelisk in nekaj ur oddaljen

Abu Simbel. Da *nubijske* vasi, ki si velike narekovaje prisluži s svojo ekskluzivno nepristnostjo in zaigranostjo za številne obiskovalce, sploh ne omenjam. Po slovesu

B in njegovi poti proti Kartumu, si najdem nekaj novih likov za druženje. Da se ne izgubim z anonimnostjo in začetnimi črkami imen, bom njihovo prezenco pustil v množini. Nihče od teh se ni opogumil, da bi z mano obiskal tiste manj turistične točke Asuana. Da se ne bom delal, da nisem bil niti na Elefantini; seveda sem bil! Kljub temu pa je bil veliko bolj zanimiv otok Sehel malo južneje, do koder je že transport s *trajektom na vesla* zgodba zase in kjer sem takoj po izstopu iz čolna na otok, srečal skupino po svetu razseljenih domačinov, ki so obiskali domače kraje zaradi poroke enega izmed bratrancev. Njihova dobra angleščina mi približa nubijsko kulturo, lokalno vegetacijo in nepozabno rundo v lokalnem gostišču. Prvič (in edinkrat) v naravnem okolju s kotičkom očesa zagledam tudi puščavsko lisico. Na Sehelu sem, pri tako imenovani Steli lakote, tudi prvi tuji obiskovalec v zadnjih štirih dneh, kot mi pojasni moj, v tem primeru kar privatni, vodič. Kot v Kairu, sem si tudi v Asuanu privoščil vsakodnevni premor za čaj, dva, tri, ... In prav tako kot v Kairu, sem našel kavarno, v kateri sem se od začetka počutil dobro in dobrodošlo, zato sem svoj sleherni premor za čaj prebil tukaj. Zgodba iz Kaira se je ponovila tudi v primeru pitja piva, s tem da v Asuanu nisem našel lokala, kjer bi lahko pivo popil, temveč sem s pomočjo cimrov iz hostla izvohal trgovino z rabljenimi elektronskimi napravami, ki

je imela v prvem nadstropju diskont pijač. Super stvar, če ne moreš zdržati nekaj dni Egipta brez alkohola. Ups. Kot ob prejšnjih priložnostih, sem tudi tokrat izbral ustekleničeno Stello,

moje drugo najljubše pivo iz Egipta, takoj za Sakaro Gold. Večeri v hostlu tako ne morejo biti dolgočasni, ko se večina cimrov posluži enakega recepta za razvedrilo. Upravnik hostla, zaradi svojega

izgleda ga kličejo Gandhi, nam vsak večer zrihta še dostavo iz lokalnega grila. Nilski ostriž in piščanec na 101 način tako postanejo osnova pred zlivanjem piva po grlu.

Prav je, da tudi najpomembnejši reki, morda na celotni celini, žili Afrike (oprosti, Kongo), posvetim par vrstic na mestu, kjer je bila morda najbolj ranljiva.

Po koščkih sem reki Nil, Iteru, Piaro, Kiira ali kakorkoli ga imenujemo, že namenil nekaj besed. Verjetno bi se naši predniki veliko bolj strinjali o pomembnosti Nila; tisoče let so posegi v reko diktirali vsakdan ljudi v ozkem pasu okrog, zdi se mi, da je to še vedno dandanašnja realnost. Kje bi bil Egipt, če bi names-to Nila tukaj tekla Dragonja? Glede na dolžino reke, bi Joškov Jorasov mrgolelo.

Preden napoči moj čas odhoda v Sudan, po dveh dneh končno dobim sporočilo od **B**. Namesto pisnih sporočil mi je Whatsapp pogovor zabasal z zvočnimi posnetki, ki jih ne maram. V tem primeru mu je oproščeno. Da ne bom ponovil vseh njegovih izkušenj,

napotkov in težav iz zvočnih posnetkov, naj zadevo skrajšam. Oba sva vedela, da bo Sudan dražji kot Egipt. Kljub skupim informacijam o aktualnem stanju, ki se lahko spreminja tudi vsakodnevno, je zgodba zadnjih nekaj let podobna. Nora inflacija pobere smetano. Če se je stanje v Egiptu izjemno poslabšalo za domačine, pa je na popolnoma svojem nivoju sudanski funt. V Egiptu se je tečaj egiptovski funt – evro iz približno 7 proti 1, povzpел tja do 33 proti 1. Za turiste super stvar, za ljudi, ki živijo in se preživljajo v takšni državi, pač ne. Situacije z dinarjem ob razpadu Jugoslavije,

padca venezuelskega bolivarja in podobnih reči osebno ne poznam, mi je pa dejstvo, da je sudanski funt v primerjavi z evrom padel iz 19 proti 1 na 550 proti 1, bizarno. Zadnjih nekaj vrstic torej da kristalno jasno vedeti, kaj lahko inflacija potegne za seboj. In B mi je najprej postregel s potrditvijo teh dejstev. Ker je Sudan lahko tretiran že kot podsaharska Afrika, kjer so birokracija, črni trg in podkupovanje doma, mi je navrgel še nekaj cvetk iz te perspektive. Po že tako zapletenem pridobivanju vize za večino ljudi, za katero ob morebitnem obisku predlagam ureditev vnaprej in

ne v Kairu, napočijo še premnoge pristojbine, ki svojo višino in namembnost spreminjajo na minuto. Da se o pridobitvi dovoljenj za obisk drugih delov Sudana sploh (še) ne pogovarjamo... Kljub temu, da **B** tega ni omenil, sem po končanem pogovoru z njim dobil tudi nekaj informacij o premikanju političnega stanja v napačno smer, na primer, da se je situacija z nekdanjim predsednikom Omarjem Al-Bashirjem, ki bi *naj* bil v zaporu, ponovno zaostрила, kar je za seboj potegnilo jačanje njegovih pripadnikov. Zadeve ob meji z Južnim Sudanom in Centralnoafriško republiko že itak niso idealne, ko pa omenim še Darfur, ki meji na Čad in Libijo, pa itak vsem pade mrak na oči. Teh delov države sicer nisem imel načrta obiskati, sem pa po vseh svežih informacijah sklenil, da svoje bivanje v Sudanu skrajšam iz 13 na 7 dni. Primarno zaradi financ, sekundarno zaradi varnostnih razlogov. Slednji so se sicer, vsaj na obiskanih mestih, izkazali za nepotrebno skrb, sem pa na koncu potegnil dobro odločitev, saj mi je ob odhodu iz kartumskega letališča ostalo borih 100 sudanskih funtov, v februarju je bilo to dobrih 15 centov. O teh tegobah pišem še malo kasneje. Kar sem želel tukaj izpostaviti je, predvsem, birokracija. Namreč, po vseh dokumentih, ki jih moraš predložiti ob izdelovanju vize, pred in ob vstopu v Sudan ter na vsaki nadzorni točki, ki jih je le med mejo in Kartumom v času mojega potovanja šest, se najdejo še mojstri na ministrstvih, policiji, turistični policiji in vojski, ki zahtevajo posebno dovoljenje oziroma prepustnico za obisk krajev izven Kartuma. Popolnoma ziritiran **B**, naj ponovim, da je v preteklem letu obiskal Sirijo in Afganistan, je tako precej hitro in ježno odreagirал in končal svoj obisk Sudana hitreje, kot sem sam uspel pripotovati, pa čeprav zgolj s tridnevnim zamikom. S tem je dal tudi meni misliti o dolžini obiska, ki sem ga, kot omenjeno, skrajšal, zato sem se moral samo še osredotočiti na menjavo leta iz Kartuma v Kairo, ga preplačati in iti čez birokratske ovire slovenske banke. *Deki to the rescue!* V tem primeru me je zelo spekla

inflacija v Egiptu, saj sem za nakup prvotnega in spremenjenega leta plačal enak znesek v egiptovskih funtih, v evrih pa je bila razlika skoraj 100%! Tik po potrditvi novega leta, prejmem še odpoved mojega Airbnb gostitelja, saj mora baje nujno v Dubaj. Prav. Poiščem novo nastanitev, zdaj me ne preseneti nič več. Aja? Tudi zaradi napisanega, so me v hostlu poslušali z odprtimi usti in mi en za drugim začeli slediti na Instagramu, da lahko spremljajo to čudo od poti v Sudan. Jaz bom novo državo sicer lahko odključal, plan pa na koncu ne bo tak, kot sem si ga zamislil. Vse se je začelo z neobstoječim trajektom, sedaj pa sem moral, zaradi novonastale časovne stiske, iz načrta izbrisati obisk Kassale ob meji z Eritrejo in ustavljanje ob Nilu na poti do Kartuma, vsaj v Dongoli, Karimi in Vadi Halfi. Še sem imel upanje, da se prikažem na obali Rdečega morja, vsaj v Port Sudanu, ter skočim do piramid v Begrawiyi. Slednje mi bo uspelo, vse kar bi bilo več od tega, pa je splavalo po vodi po srečanju z mojo gostiteljico in družino sudanskega prijatelja iz Ljubljane, ki so me tako lepo sprejeli, da jim iz svojih, že tako skromnih sedmih dni, nisem imel srca odtrgati niti dneva.

Z enim izmed mnogih šefov avtobusnega prevoznika, s katerim sem se odločil iti na pot iz Asuana v Kartum, srkava čaj v njegovi pisarni, medtem ko čakava na odhod avtobusa. V polomljeni angleščini se trudim iztisniti iz njega še kakšno informacijo, predvsem to, kaj lahko pričakujem od poti. Petnajst do šestnajst ur vožnje in vsaj pet ur na mejnem prehodu, pravi šef. Razumno. Avtobus iz Asuana proti Kartumu krene ob drugi uri zjutraj, šele ob enih pa izvem, da moram najprej na taksi, sicer vključen v *mojo* ceno vozovnice, da pridem do avtobusne postaje. Izkaže se, da je postaja več kot 30 kilometrov v smeri proti Abu Simbelu, še naprej od Asuanskega letališča. Občutka za čas vožnje nimam; slabo uro in dve nadzorni točki kasneje me odložijo sredi pušča-

ve na avtobusni postaji, ki je, vsaj tako se mi zdi, namenjena izključno potovanjem v Sudan. Ob nabasanih peronih, in kasneje z istimi stvarmi, avtobusih, se z zamudo nekaj več kot uro, končno podamo na pot, ki ji bom na koncu naštel (pre)veliko število ur za

teh 1.300 kilometrov relativno dobrih cest. Ko se nekaj ur kasneje zbudim ob sončnem vzhodu, smo že globoko v gneči in čakamo na odprtje mejnega prehoda ob vasici Argeen. To pomeni tudi, da v kolikor kupiš vozovnico direktno do Kartuma, brez postanka v Vadi Halfi, avtobus ubere drugo pot, tisto po levem bregu Nila proti jugu, ki je Google Maps niti ne prikaže. Nič ne bo torej z obiskom zloglasne Vadi Halfe. Prtljaga-

ga, ki je najprej iz perona romala v avtobus in zasedla zadnjih 10 vrst ter prtljažnike spodaj, mora na meji na pregled. Verjetno ne rabim posebej poudarjati, da med Egiptom in Sudanom ne vozi le en avtobus, na katerem sem se slučajno znašel jaz, vendar je teh avtobusov malo morje. Scenarij na meji bo tak: na egiptovski strani ves tovor in prtljaga dol, z vozički in peš čez nadzor in po končanih pregledih vse nazaj na avtobus v enaki tetris razporeditvi, saj drugače ne bo šlo. Obljubljenih pet ur na meji je poteklo, že preden je vsa prtljaga prispela nazaj na avtobus, pa smo dali skozi šele Egipt. Enak scenarij, s tem da s še večjim kaosom, tudi na sudanski strani. Kot edini belec in državljani niti Egipta niti Sudana, sem moral predčasno zapustiti avtobus in trikrat razložiti trem različnim možem postave, kaj je moj namen obiska

Sudana. Preden uspem priti do pisarne, kjer ni nobenega, me potisnejo v malo večjo čakalnico, kjer le jaz in še en belec, ultra kolesar Nick iz Anglije, čepiva pri okencu za sebe. Vsi ostali so namreč po hitrem postopku poštempljani na ostalih okencih. Da nama čas hitreje mine, se zagovoriva o najinih obiskih Sudana. Nick želi iz Kaira v Cape Town prekolesariti v pičlih 24 dneh, kar bi bil nov rekord. Brez spremstva so mu dovolili kolesariti po Egiptu in Sudanu izključno zato, ker je tukaj že tretjič. Na njegovo prošnjo narediva še par selfijev, tudi on je, verjetno na najbolj naključnem mestu, vesel evropskega obraza. Ko sva končno poklicana na okence, je pristojbina za vstop, kljub vizi, 5.000 sudanskih funtov, kar je 2.500 več, kot je tri dni prej plačal B. Nimaš kaj, brez tega je vstop zavržen. Nekaj sudanskih funtov sem prinesel še iz Slovenije, saj sta blogerja iz *Lahkih nog naokrog* Sudan obiskala nekaj tednov pred mano, ostanek nezamenljive valute sem pobral jaz, sicer pa je gotovina, in izključno gotovina, v Sudanu

kraljica. Tako se v vrsto postavijo, kar na uradnem mejnem prehodu, domačini s črnotrškim tečajem. Tri ure kasneje in med obmejnimi kaosom skoraj izgubljen nahrbtnik, je končno napočil čas odhoda v stran od mejnih kolobocij; skupen čas, prebit na obeh straneh meje, je skoraj devet ur! Da bizarnim stvarjem ne bo konca, so bančne in kreditne kartice iz zahodnega sveta v Sudanu neuporabne, razen morda za risanje špur. Zaradi embarga Združenih držav Amerike, je edina

opcija gotovina, premnogi bankomati in banke v Kartumu namreč ne sprejemajo naše plastike. Če zagusti, je tukaj še Western Union, ki pa je koristen zgolj v skrajni sili. Problem imajo tudi Sudanci, ki uporabljajo Airbnb, saj izplačila po legalni poti na svoj račun ne morejo dobiti. Da iluzije varnosti ne razbijem, bom način pridobitve izplačil sudanskim državljanom pustil ovit v tančico skrivnosti.

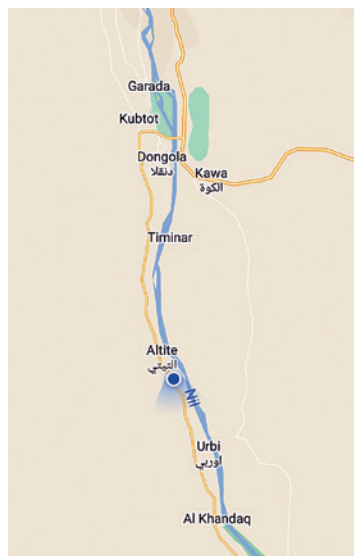
Pot do Kartuma z avtobusom iz Asuana traja, reci in piši, trintrideset ur! Celotna pot vodi skozi starodavno Nubijo, o kateri si lahko več preberete kje drugje. Fascinantna zadeva, posebej v nekoliko novejši zgodovini, kako so Britanci razdelili prebivalce te dežele zavoljo političnih interesov in razdelitve moči v regiji. Poleg čakanja na meji in vožnje, smo morali v potovalni čas všteti še nekaj nadzornih točk in pa premor zunaj Dongole med osmo uro zvečer in drugo uro zjutraj zaradi počitka; čas odhoda je na koncu ob petih. V času tega premora najdem nekaj fantov, ki se trudijo z angleščino, ne pustijo mi plačati niti večerje in poznajo

Jana Oblaka. Moj prvi stik s sudansko kulinarijo je na tej postojanki; preden zaspim na preprostem, doma narejenem, ležalniku, ovit s koco, medtem ko iz vseh strani piha puščavski veter, si želodec in baterije napolnim s fulom, nacionalno jedjo Sudana.

Vsi možni obroki, pijače in vnosi hranilnih snovi v telo, so zaenkrat bili brez iz-riti-tekočih posledic, in tako bo ostalo tudi do konca. Okolica je iz avtobusa videti pusta in enolična, pa zato nič manj fotogenična. Ob prihodu v Kartum končno naletim na več Toyot, kar mi da vedeti, da sem zakorakal v pravo Afriko. Avtobusna postaja, ki je bila dvorišče za štirimi visokimi stenami in bodečo žico, je pravzaprav postavljena v mesto Omdurman, večje mesto ob Kartumu, ki pa ga večina smatra kot del prestolnice. Airbnb, v katerem bom prebil ta teden v Sudanu, je v delu Omdurmana, imenovanem Abu Seid, ki je tik ob Belem Nilu, ko ta priteče v Kartum. Prijaznosti sopotnikov se ne morem otresti niti ob izhodu iz avtobusa, saj mi uredijo prevoz, me spremljajo in plačajo za teh par kilometrov. Nekaj sem torej uspel prišparati že v začetku, kljub temu pa me bo transport iz enega na drug konec mesta stal ogromno v dneh, ki sledijo. Preprosta soba z ventilatorjem, stranišče na štrbunk in nedelujoč tuš, me pozdravijo, ko stopim na dvorišče družinske hiše, kjer bo moj dom. Gostiteljica T je v sedmem mesecu nosečnosti in boleha za malarijo. Odlična informacija kar na začetku, takoj začnem opazovati roje komarjev, ki pa se mi začuda ne približujejo. Za čas celotnega bi-

vanja v Kartumu, sta mi le dva komarja prišla dovolj blizu, da sem ju imel možnost pozdraviti z dlanjo. Vsak dodaten vir dohodka domačinom pride prav, sploh glede na cene, ki so noro in enako visoke tako za tujce, kot domačine. Ob kasnejši zgroženosti in začudenju T zaradi moje varnosti, sem nekaj najlepših fotografij naredil ob kratkem izletu iz hiše, od koder do Belega Nila ni daleč. Sam se nikoli nisem počutil ogroženega. Ne vem, ali je bilo zaradi strahu ali nepričakovanosti, niti en domačin se mi ni približal na manj kot dvajset metrov. Le za-

mislim si lahko, kako bi njihove poglede pritegnila prisotnost Kaje. Nil, pa naj bo to Beli ali Moder, je v Sudanu, predvsem pa Kartumu, glavna stvar. Iz juga se vije vse od Viktorijinega jezera Beli Nil, iz vzhoda pa iz jezera Tana Modri Nil. Eno postaneta prav v Kartumu, od koder kot celota napajata civilizacije proti severu že tisočletja.

Srce se mi trga, ko gledam, berem in poslušam o konfliktu, ki se, manj kot dva meseca po mojem odhodu iz Sudana, odvija v tej državi in se iz minute v minuto vse bolj in bolj spreminja v popolno vojno, še eno izmed mnogih takšnih-ali-drugačnih v zadnjih desetletjih. Ko vidim slike ulic, delov mesta, kjer sem še nedolgo nazaj z nasmehom na obrazu po tekočem traku delil *petke* otrokom, si lomil jezik z arabščino in se družil z ljudmi, ki jih ta vojna najbolj prizadene, si ne morem pomagati, da ne prizadene tudi mene. Vem, da nihče ni brez greha, sploh pa ne razne milice in samooklicani diktatorji v državah tretjega sveta. Pa vseeno. Boli

me kurac, kako se bo ameriško-rusko-kitajsko-evropsko-arabska juha skuhala, skrajni čas je, da izkoriščanje Afrike, predvsem pa Afričanov, konča. Enostavno je nasedati poročanju medijev, ki za nastalo situacijo enostavno krivijo zgolj obe, s strani bližnjih in manj bližnjih držav financirani, vojski v Sudanu, Združene države Amerike pa predstavljajo kot mediatorja. Upam, da v svojem življenju dočakam, da, kot jaz obrnem ploščo na gramofon-

nu, nekdo obrne ploščo in nastavi ogledalo zahodu. Zamislimo si zavezništvo afriških sil, kako po dolgem in počez radira *zibelko demokracije*, ironično, v imenu demokracije, izkoriščanja naravnih danosti in ostalih floskul za prodajanje propagandne megle. Težko mi je v času, ko se to dogaja, zaključevati pisanje o ljudeh, od katerih sem povratno sporočilo čakal tri dni, da sem končno izvedel, da so, vsaj v času pisanja, še v redu. Ne zatiskam si oči, da sem kot del zahoda posredno udeležen v to travestijo, ničesar od tega, mimogrede, ne podpiram, ampak ljudem tam doli je popolnoma vseeno, od kod prihajaš, tudi če tvoja država uper-

ja sankcije direktno njim v obraz. Dokler si človek, si lahko čisto brez skrbi; klišejsko, vem. Vsem odgovornim za nastalo situacijo pa predlagam: dajte se že enkrat zapret v sobo, si izmerit, kdo ima manjšega in se na podlagi tega odločiti, kakšen bo vrstni red, po katerem spizdite izpred oči navadnih ljudi. Do nove eskalacije lahko svoj ton umirim na bolj priljudnega, tako da si zamislite, da je ta celoten odstavek zapisan z aktivirano tipko *caps lock*.

Vsak dan v Kartumu, katerikoli del dneva je že bil, so me gostitelji stregli spredaj in zadaj. Jutranji čaj, za katerega se je vsako jutro ob osmih potrudila mama od T, čaj, kava in pepsi pri Y, vsakič, ko sem jih obiskal. *Pa sn malo reko!* Res je, kar sem slišal o gostoljubju domačinov. O SIM kartici ne želim izgubljati preveč besed, ker sem zaradi tega izgubil preveč svojega časa. Na kratko, izmed dveh ponujenih operaterjev, sem, seveda, izbral tistega, manj zanesljivega, s še manj zanesljivo podporo strankam. Ob enem izmed obiskov poslovalnice, da izlijem gnev na angleško govorečo osebo za šalterjem, sem jim obljubil, da bom vsem povedal, da so za en drek. Tako da, "Sudani, sram vas bodi!" Ker sem svoj načrt in dolžino bivanja sedaj prilagodil razmeram, predvsem finančne narave, sem si rekel, da bom iz daljšega bivanja v Kartumu iztisnil čim več. Kaj naredimo najprej, ko smo v novem mestu? Gremo do centra, je tako? No, v Kartumu je to lažje reči kot narediti, ker niti sami ne vedo, kje je center. Prva težava so že omenjeni trije predeli mesta, ki imajo, že vsak zase, več centrov. Najboljši približek centru je morda *Nile street* ob ožjem rokavu Modrega Nila, ki

objema južno stran otoka Tuti. Tukaj je tudi znameniti *debel Burj Al-Arab*, hotel Corinthia. Ulici in celotnemu mestu, če sem iskren, ni konca, na zemljevidu izgleda manjše. Kljub moji naklonjenosti hoji, sem se v Kartumu že spraševal, kaj je z mano narobe. Svežih 36°C je sigurno imelo nekaj pri tem vprašanju. Sem se pa iz tega nekaj naučil; do konca bivanja v Kartumu sem redno začel uporabljati lokalni Uber, Faras, kar me je močno udarilo po žepu. Tisočaki kar letijo iz mene, namesto znakov za ameriške dolarje v očeh, bi si lahko enostavno samo s škarjami prerezal dna žepov. S katerimkoli prevoznim sredstvom dosežeš vsak del mesta in na nobeni točki nisi več kot 50 metrov oddaljen od najbližjega uličnega frizerja, čajnice na pločniku ali začetka ene izmed milijontih tržnic tukaj, ki mi skačejo izza vsakega vogala. Uporabim jih v svojo korist; sadje, oreščki, menjava denarja na črnem trgu, kruh, voda, prehranjevanje v pakistanski restavraciji, kjer mi biryani nabašejo kar z roko in kjer je higiena na zadnjem mestu, ... Vse sem našel, vzel s sabo in preživel! Če je kdo za bolj turističen ogled Kartuma, kljub minimalnemu številu turistov, je rdeča nit ponovno Nil, saj se ponudniki ladjic malodane tepejo za ponuja-

nje svojih uslug belcu. Kafiči ob, in malo v, Nilu kar tekmujejo za bolj pisan asortima vrtnega pohištva, v mojih očeh so med seboj izenačeni v poplavi barvne plastike. Sam sem imel možnost obiskati Kairo in Kartum in po tem, kar sem videl, je slednji veliko bolj čist. Dihanje je druga zgodba, tukaj bom dal prednost Kairu, ki je kljub smogu prijaznejši s temperaturami, vsaj v zimskem času.

Če lahko obisk katerega koli dela Sudana označimo za enostavnega, pa še vedno pod močnimi narekovaji, je to vsekakor prestolnica Kartum. Z izjemo vize in vstopnih ter izstopnih pristojbin, se kolobocije tukaj končajo. Če pa, kot jaz, želiš politi nekaj bencina na ogenj, pa te Kartum ne zadovolji, čeprav bi že tukaj lahko odključal obiskano državo, je pa birokracija tvoj najboljši prijatelj in največji sovražnik v isti osebi; kot Luka Dončić, ki je verjetno najboljši košarkar na svetu, ampak navija za napačno košarkarsko ekipo iz Beograda. Da orišem celotno bizarno situacijo. Izkušnje **B** in njegove informacije izpred nekaj dni, so mi

dale misliti glede resnosti imeti vso dokumentacijo, potrebno za obisk krajev izven Kartuma. **B** je naletel na mino, in bi moral za dva kosa papirja odpreti svoje žepe. Tudi to je eden izmed razlogov za njegov predčasen odhod, saj je imel vsega dovolj, o čemer mi je vsakodnevno tožil po WhatsApp-u. Informacije, ki sem jih dobil od prej omenjenih Slovencev in svoje gostiteljice, prav tako niso bile točne, so mi pa dale močan sunek vetra v hrbet, da sem vsaj pogledal v pravo smer. Prva postaja, Ministrstvo za turizem na popolnoma drugi strani mesta, kot sem ga pričakoval. Taksi me je spet počil po žepu. Po vstopu v stavbo me najprej varnostnik in njegova ženska družba na čik pavzi, presenečeno pogledajo in mi ob omembi piramid takoj sugerirajo, kam naj zavijem. Šestnadstropna stavba, ki je že videla svoje najboljše čase, je prazna, temna in hladna. Plus za slednjo stvar. Da končno najdem

sedež sudanske turistične policije. V pisarni načelnika so z bingljajočimi nogami na mizah postrojeni nekateri uniformiranci. Oddam potni list in dokument, ki sem ga dobil na ministrstvu, skupaj z nekaj dodatnimi pojasnili, da želim obiskati res le piramide v Begrawiyi, saj za kaj druga zmanjka časa. Po prijazni prošnji, da naj na znucanem fotelju v sosednji pisarni počakam borih trideset minut, si odprem eno fejk frutabelo in začnem svoje čakanje. Medtem, ko se minute

48

prevešajo v ure, mi postane kristalno jasno, da se bo te pol ure vleklo cel dan. Po približno dveh urah se opogumim in uslužbenca, ki je sprejel moj dokument, povprašam o situaciji. Odvrne mi, da turistična policija in navadna policija nimata zadržkov, vendar morajo počakati na vojsko, saj je general trenutno odsoten. Prijazno mi namigne, naj se vrnem *kadarkoli želim*, saj da *so itak odprti 24/7*, in po nekajurnem odkrivanju drugega dela mesta, se z vrečko, polno banan, ponovno prikažem. Tokrat me pozdravi drug varnostnik z, zdi se mi, isto kalašnikovko, kot prej njegov kolega, mi po nekaj minutah čakanja preda oba dokumenta iz ministrstva, odobrena s strani vojske, dodaten dokument, ki ima vse moje podatke in itinerar ter moj potni list. Verjeli ali ne, vse to je brezplačno. Žal mi je, **B**, vendar so te želeli peljati žejnega čez vodo! Celoten postopek, da sem dobil, kasneje nezahtevano dokumentacijo, je, navkljub prvotnemu zagotovitlu, da je ne potrebujem, trajal šest ur in pol!

Ob obisku Sudana, posebej Kartuma, sem veliko časa načrtoval za obisk družine prijatelja **W**, ki je zdoma že 20 let, zadnjih nekaj v Ljubljani. Ker so tovrstni obiski bolj osebne narave, bom precejšen kos spustil in na papir prenesel samo tisto, kar se mi zdi nepogrešljivo za razumevanje vsakdanjega življenja, kar je bil pravzaprav moj cilj. Ko se družina tukaj zbere, ni prostora za razlago, kako je kdo s kom v žlahti. Hiše za visokimi zidovi in z nepričakovano velikimi dvorišči, v sebi ponavadi skrivajo en prostor, kjer se zgodi večina stvari, predvsem druženja. Razen ob dobrodošlici in postrežbi, smo moški in ženski del družine, vedno ločeni. Izmed približno desetih moških, ki mi na dela prost dan, kar je v muslimanskih državah petek, delajo družbo, je le eden, družinski zdravnik, pri 52 letih že v penziji, večč angleškega jezika. Kljub trudu, da iztisnem iz sebe kakšno arabsko frazo in se ostalim prikupim, mora on postati moj tolmač za vsa naša

naslednja druženja. Vsi so bosi ali v natikačih, večina jih nosi dželabije in kufije. Kratkih hlač se tudi sam nisem poslužil niti enkrat do zadnjih dni v Dahabu, tako da se lažje zlijem z okolico. Med molitvami v mošeji in v družabnem prostoru, pitjem čaja, kave in Pepsija ter kosilom, pri katerem se najprej najemo odrasli moški, potem fantje in nazadnje ženske, ki so obrok pripravile, si čas krajšamo s partijami nekega remija na steroidih, pogovorom v polomljeni angleščini in rokami. Kaj takega še v življenju nisem videl, igranje remija s tremi potezami vnaprej in z nenormalnim

štetjem točk. Edini stik, ki ga lahko imam z ženskim delom, je zaradi mojega izgovora, da moramo narediti par fotografij za **W**, ki nestrpno čaka na portrete razširjene družine, pri želji pa prednjačijo mama, sestra, svak **Y**, stric in družinski zdravnik. Par škljocev na mojem Panasonicu brez pokrovčka v per-

fektni svetlobi kasneje, je na SD kartici nekaj izjemnih barvnih odtenkov, oblačila na domačinih, ki smo jih mi vajeni predvsem iz dokumentarcev in revij National Geographic, so tudi v realnem življenju fascinantna na pogled. Besed in superlativov o hrani mi je itak že zmanjkalo ob hvaljenju na licu mesta in ob prihodu domov. **W** sestro bi užalil, če bi njeno hrano opisal kot zgolj okusno. Do mojega zaključka bivanja v Kartumu sem se s katerim izmed njih družil sleherni dan, med drugim sem lahko odključal še eno veliko željo, obisk tržnice Omdurman, največje v državi.

Stlačena v majhen Suzukijev kombi, se z družinskim zdravnikom skupaj podava do fotogenične, vonjav in pogledov polne, varne in nevarne, ..., tržnice. Končno lahko uporabim tudi izrabljeno flo-skulo, *slika pove več kot tisoč besed*, zato se naj besedilo nekoliko razredči in naredi prostor vizualnemu materialu. Poraba denarja, medtem ko mi je družbo delal kakšen od **W** družinskih članov, je bila natančno o evrov. Še za plačilo plastenke vode, smo se skoraj skregali. Ker je zadnji odstavek nekoliko bolj opisljive narave, naj na hitro izpljunem še nekaj zanimivih dejstev, ki sem jih spoznal slučajno: kljub temu, da je ameriški dolar v Sudanu kralj, starejših bankovcev kot iz leta 2009, ne sprejemajo; čeprav imajo skoraj vse hiše, vsaj v delih mesta, kjer sem se zadrževal, dostop do

elektrike, mobilnega signala, pitne vode, ki jim jo pripeljejo z osli, so vse našete dobrine za prebivalce brezplačne. Nobenih računov, odčitavanj ali terjatev, zgolj in samo uporaba na strani naročnika. To s seboj prinese še kakšno slabo stvar,

na primer neobstoječo socialno podporo, neobstoječo osnovno zdravstveno zavarovanje in neobstoječe pokojnine, kar poenostavljeno pomeni, da delaj dokler lahko, ali naredi dovolj otrok, da te bodo na stara leta preživljali. Za zaključek druženj z moškim delom družine, so mi izpolnili še eno željo. Peljali so me na največjo kameljo tržnico v Omdurmanu, kjer sem sem se lahko nažiral kamelejšega mesa oziroma *kamelje govedine*, kot bi jo v prevodu naročili domačini. Vegani, zelo mi je žal, vendar meso je odlično, kljub začetnim scenam, ko vidiš, kako meso v poplavi muh visi iz kavljev, razstavljeno na ulici. Teh ponudnikov ulične hrane na malo širših poteh tržnice, je malo morje, ker grem tja z

ljudmi, ki jim je ta zadeva bližju, izberemo njihovo najljubšo postojanko. Vsi ponudniki so, vsaj na prvi pogled, družinske operacije, saj so moški zraven pri zakolu, razkosava-

nju in hladni pripravi mesa na prostem, z noži, ki jih je lesoni ročaj zapustil že pred nekaj desetletji, ženske so zadolžene za toplotno obdelavo mesa, največkrat na žaru ali v voku podobni posodi, rezanje zelenjave in pripravo prilog, otroci pa postrežejo vse našteto gostu. Kakršnakoli pijača med obrokom je bolj izjema kot pravilo, razen čebra z vodo, s katero si pred, med in po obroku operemo roke, ni v tekoči obliki nobenega živila. Ledeno hladen Pepsi je, na moje naročilo, pripravljen za uživanje šele, ko celoten pladenj hrane zbašemo v sebe, tokrat si nas obrok deli šest, ponovno samo moških. Vsak kos kameljega mesa je v teh krajih izkoriščen do konca, odpadkov pravzaprav ni. Še meso, ki je bilo predolgo na vročini, razdelijo med potepuške živali. Kolikor vem, v Sudanu levov ni, svinjskega mesa ne jedo, zato je kamela *kralj živali*. Okus kameljega mesa je podoben tetletini, vsa priloga, ki pa pride zraven, bi pa tudi brez mesa potešila gurmanske zahteve vegetarijancev in veganov. Zelenjava, omake, svež kruh, ..., ni da ni, sploh ker je zmožno splošno prepričanje, da tukaj pa *res nimajo za jest*. Pred svojim odhodom na piramide ne smem pozabiti razkriti še najbolj zanimive stvari, ki jo boste danes prebrali; rikša je prevozno sredstvo, v katerem se peljejo potniki, tuk-tuk pa je rikša s kripo od zadaj, generalno za prevoz tovora. Tolikokrat sem

bil popravljen pri imenovanju obeh, da ni vrag, da si tega nisem zapomnil. Tako, če se prijavite na Vem! ali Milijonarja, sedaj nimate izgovora, da razlike niste vedeli!

Kljub krajšemu času, prebitemu v Sudanu, za prešteti prigode nimam dovolj prstov na

rokah in nogah. Še ena, na kupu vseh dosedanjih, je obisk največje turistične znamenitosti te države, piramid Meroë ali Begrawiya, pri kraju Kabushiya. Za zgodovino teh pomembnih nubijskih piramid in ostalih nubijskih najdišč, razpršenih po državi, lahko spet malo pobrsbate po spletu. Zmotno je mišljenje večine, ki na-

membnost teh piramid enači s tistimi egiptovskimi. In ravno ta zmota je pripeljala do *bogoskrunskega* dejanja italijanskega raziskovalca Giuseppeja Ferlinija, ki je predvideval, da piramide, ki so mnogo manjše, kot tiste v Gizi, v sebi skrivajo zaklade. Narobe! Te piramide so dejansko zgolj nekropole, kraj zadnjega počitka za takratne pomembneže, tako da je njegova nepremišljenost s prisilnim odpiranjem z dinamitom, privedla do uničenja nekaterih delov in s tem do *lako čemo* popravil, pri katerih so namesto opek uporabili kar fršolunge in vlili beton v obliki piramide. Da pridem do piramid, približno 250 kilometrov od prestolnice, moram še na tretji del mesta, Kartum Bahri oziroma Severni Kartum. Najprej se na vse pretege potrudim, da iz večih virov izbrskam informacijo, katera avtobusna postaja je sploh

pravo izhodišče za pot proti severu. Vem, da linije izključno do piramid ni, tako da se osredotočim na iskanje poti vsaj do mesta Shendi, še bolje do Atbare, nekdanj pomembnega železniškega križišča. Ker na spletu ni nobenih informacij, se tako zanesem na žebliček na Google Maps, ki mi ga označi T. Da pridem tja, menjam tri različna prevozna sredstva, rikšo, Faras in navaden taksi.

Takoj ob izstopu iz avta, ko še niti ne iztegnem obeh nog iz sedečega položaja, me pograbi šest rok, ki me začnejo vleči vsaka na svojo stran. Pravzaprav je to marketinška kampanja, nekaj še bolj invazivnega kot gverilski marketing. Vsaka roka, ki me je cotala, je pomenila en sedež na avtobusu, in blage veze niso imeli, kam sploh grem. Ko se končno zberem in se uspem zadre-

ti mojo destinacijo, "Atbara!", me nekaj rok izpusti, pritečejo pa novi marketinški guruji z novimi prijemi. Cena se iz sekunde v sekundo znižuje, še vedno pa na koncu plačam enak znesek kot domačini, česar v Egiptu nisem bil vajen. Cena se zdi nesramno visoka za državo tretjega sveta, posebej za lokalno prebivalstvo, ki jim je to edini način transporta. Potovalni avtobusi, enakega tipa, kot tisti iz Egipta v Sudan, vozijo redno tudi med vsemi večjimi kraji po Sudanu, s postanki ob glavni cesti v vsaki vasici in večjem križišču. Kljub temu, da je od vasice Kabushiya do piramid še nekaj kilometrov, uspem avtobus zaustaviti, da me spustijo dol sredi ničesar. Dobesedno! In ko rečem, da se je avtobus zaustavil, mislim na to, da sovoznik niti ne počaka, da voznik avtobus

ustavi, temveč tisti gumb z ukazom za zasilni izhod ob glavnih vratih vedno znova zavrti, kako pa izskočiš iz premikajočega se avtobusa, pa ni več njegov problem. Sem pa vsaj v bližini piramid, že jih imam v vidnem polju in po najkrajši poti hitim proti njim, da me sonce ne skuri in mi posredno popije vso vodo. Bosta dve polni plastenki dovolj?

Ko se bližam ograjenemu območju, kjer so kot gobe po dežju raztresene na pol porbane piramide, ni nikjer žive duše, z izjemo zelo invazivne družine, očeta na kame-

li in otroka ob njem, ki prodajata spominke, nasvete in jahanje omenjene živali. Do sedaj sem imel s podobnimi prodajalci, večinoma megle in prisilne prijaznosti, dobre izkušnje, ker so me v Egiptu itak pustili pri miru, če bojda izgledam kot Egipčan. Tukaj je malo drugače, zato moram na polno vklopiti ignoranco, da se prebijem mimo ljudi, ki, vem, želijo le zaslužiti nekaj, da preživijo svojo družino. Mi je zelo žal, jaz pač nisem pravi naslov za to. Izkaže se, da sem iz glavne ceste čez kos puščave ubral malo napačno pot, je le bila najkrajša. Dosežem namreč star vhod v območje, ki je, z izjemo zidov, popolnoma izropan in ga počasi že golta pesek s pomočjo vetra. Luknje v ograji pomenijo, da nisem prvi, ki sem na tem mestu želel vstopiti, ampak ker tukaj ni nobenega, bom to naredil. Če vzamem v obzir čas, denar in energijo, ki sem jih vložil v obisk, skupaj s pompom, ki jih piramide ustvarijo, sem bil precej razočaran. Res je, da sem imel celotno območje popolnoma zase, naredil sem nekaj odličnih fotografij, pa vendar mi je nekaj manjkalo. Še zdaj ne vem točno, kaj je to bilo, vendar nek čuden priokus ostaja, nepopolnost doživetja me še vedno najeda. Popolnoma sem tudi izgubil občutek za čas, tako da bi se lahko okrog potikal le petnajst minut, ali pa dve uri. Kdo ve? Vse skupaj je bolj kot ne provizorij urejeno za potrebe UNESCO financiranja, kot pozneje uvidim. Skozi celoten obisk srečam le še eno osebo, nekega domačina, ki mi da jasno vedeti, da je na drugi strani kompleksa, za hribom, uraden in nov vhod s centrom za

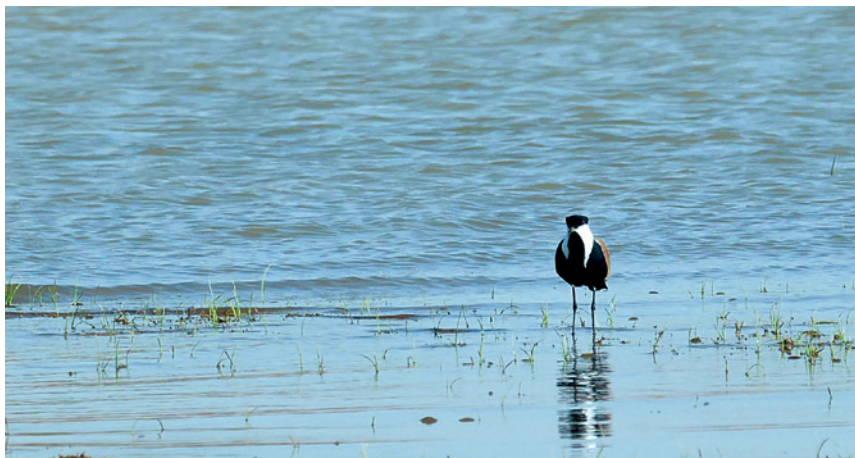

obiskovalce. Prav bi bilo, da kljub možnosti, da zastonj vstopim, pogledam in izstopim, za to vseeno pustim kakšen funt, dolar ali evro. Ko odhajam, se zamišljeno sprašujem, če sem res ravnokar vstran vrgel cel dan za to razočaranje, namesto, da bi si šel pogledat kakšen bolj skrit kotiček države, ki je že itak (skoraj) noben ne obišče. Sam na sebe sem jezen, da si nisem bolje splaniral tega prekratkega tedna v Sudanu. Morda pa bi bilo vseeno bolje, da bi z obema očesoma pogledal vstran pri porabi denarja in tukaj prebil sprva planiranih trinajst dni... Ko od piramid odhajam, se za kratak čas ustavim še v prej omenjenem UNESCO-vem centru, novi pridobitvi, ki nima blage veze z ničemer, razen verjetno z upravičevanjem sredstev, ki priletijo na račun. Vstopnina je jebenih 20 dolarjev, kar me malo podkuri, saj vem, da sem imel možnost spizdit zastonj. Pa dobro, sem vsaj zahteval in deset minut čakal na uraden račun, da ta denar ne bi enostavno romal v žepe obeh zaposlenih. Proti isti cesti, kjer me je prej odvrzel avtobus, moram sedaj pripešati iz druge strani. Živo srebro je verjetno že tam nad 40°C, kože so moja družba, medtem ko se vlečem po puščavi in upam, da bo nekdo pa le ustavil. Kot da sama hoja po pesku in vročini ni dovolj ubijalska, so vsa vozila, ki vozijo mimo mene, kot da sem duh, izgleda polna. Iz peska zavijem direktno na asfalt in se ob vsakem mimobržečem vozilu hitro umaknem na bankino. Po petdesetih minutah hoje, z le še nekaj preostalimi kapljicami vode v plastenki, končno ustavi en avtobus. Po zahvali in takojšnjemu plačilu uspem iz energije in pogledov razbrati še, da ostalim potnikom pobiranje vandračev ni po godu. Jaz sem samo vesel, da se me je nekdo usmilil, ker sem prekel že vse po vrsti. Na vrsti je drug ekstrem, in sicer klima na manj kot 20°C. *Kill me now!* Zacumam za čas, ki ga potrebujemo do Kartuma, kjer pa še najdem dovolj energije, da se za smešen znesek zbarantam za prevoz nazaj domov. Hvala faking kurcu in še enkrat, zakaj sem izbral piramide namesto, recimo, Port Sudana ali Kassale?!

Na celotno situacijo bom vseeno gledal pozitivno, tako da lahko sedaj odključam vse piramide, razen tistih v Srednji Ameriki in Las Vegasu; Egipt, Sudan, Bosna – zelena kljukica.

Kako te prevzame Sudan, neverjetno! Domala vse zasluge moram pripisati ljudem, ki so noro prijazni, gostoljubni, pozitivni in odprti. Kljub vsem birokratskim in finančnim ovinkom, je moj (pre) kratek postanek tukaj name naredil velik vtis. Obljubil sem, da se bom enkrat vrnil, morda s kakšno drugo odpičeno *overland* kombinacijo. Upam, da bom lahko svojo besedo držal, vzel s sabo še koga drugega in primerjal stanje, kot sem doživel zdaj in, upam, veliko boljše v prihodnosti.

Prelepo bi bilo, če bi lahko s popolnim izlivom čustev končal sudanski del, ampak tik pred koncem me ustavi še zadnja trmasta birokratska ovira. Se še spomnite, ko sem na začetku našteval vsa mogoča dovoljenja ter plačila in jih skozi potiskal na enkrat kasneje? No, ta zadnji *kasneje* je prišel sedaj. Vsak turist se mora

ob prihodu, idealno v roku prvih treh dni, registrirati v za to namenjeni pisarni v Kartumu, Vadi Halfi ali Port Sudanu. In ker tega do zadnjega dneva nisem naredil, mi je ta sladkorček ostal do tik pred letom. Korupciji nisem posvečal veliko vrstic, če sploh. Tukaj pa brez njene omembe ne bo šlo. Uradno registracija stane 11.600 sudanskih funtov. Vizi, plačilu vstopne takse in še marsičemu navkljub. Brez slabe vesti je prva številka, ki jo slišim ob predaji svojega potnega lista, 20 kep. Ker, kot sem že omenil, situacija z denarjem ni ravno rožnata, sem svojo porabo zadnje dni tempiral z registracijo v mislih, da uspem porabiti čim več gotovine. V žepu imam 11.700 funtov. Kaj bomo zdaj? Pritisnem prvič, cena pade na 16.000. Pritisnem drugič, z malo povišanim tonom in naveličanim pogledom, cena pade na 15.000. V tretje gre rado? Ne. V tretje sem že popolnoma iz sebe, ker vidim, da bo zelo težka naloga, ceno izbiti do uradne. V četrto mi le uspe 12.000 preleviti v 11.600 funtov, kar pomeni, da sem domov prinesel borih 100 sudanskih funtov, vrednih pravzaprav nič. Sem že povedal, da je

to uradno mesto za registracijo? Ne? Brez najmanjše praske bi si birokrati za šalterjem prislužili črnih nekaj tisoč funtov, če ne bi bil vnaprej seznanjen s ceno, hvala **B** in **T**, in ne bi imel fizičnega limita. Nekaj smešnih ur na letališču, kjer te skozi varnostni pregled spustijo s plastenkami pijače in kjer po pregledih ni več stranišč, kasneje, se iz vročega asfalta ob pozdravu noči še zadnjič ozrem po mestu in državi, ki mi je dala zgodb dovolj za celo

knjigo (poglej, poglej), in se povzpnem po stopnicah na letalo, zame, novega nizkocenovnika. Air Arabia me bo s presenetljivim udobjem dostavila nazaj na poznan teritorij, v Kairo!

Ni bilo težko izračunati, da me bosta ob ponovnem prihodu v Egipt dve *single-entry* vizi stali manj kot ena *multi-entry*. Namesto, da ponovim napako iz aleksandrijskega letališča in najprej brez nalepke čakam v vrsti, potem pa še z njo, se takoj narišem na okencu, plačam 25 dolarjev in pridobim nekaj mest v vrsti, ki se, vsaj zdi se mi, vije v neskončnost. Najprej pregled certifikata o cepljenju proti rumeni mrzlici, obvezna zadeva ob prihodu iz Sudana oziroma podsaharske Afrike, potem pa skoraj ura in pol čakanja na linici za en sam samcat jeben žig, da lahko tudi uradno drugič vstopim v Egipt. Če bi si policaj za neprebojnim steklom linice mogoče iz levega ušesa odstranil še preostalo generično slušalko od Samsunga, bi bila čakalna doba trikrat krajša. Ker se je vse to dogajalo sredi noči, jaz pa sem moral k Y iz glavnega kairskega letališča na drugo stran mesta, v Shubro, sem se na Uber načakal, kot sta se Tonyja načakala Christopher in Paulie sredi gozda, v eni najboljših epizod ene najboljših serij vseh časov. Do občutka, da sem tik pred pritiskom na petelina v isti seriji, so me

pripravili najedajoči, tečni in vpadljivi taksisti, ki si ne dajo rečt, da *ne pomeni ne*. Na koncu na ogenj še sam prilijem nekaj benci-na, tako da me kar sami *pošljejo v kurac* in lahko v miru počakam na svoj prevoz, ki me čez (pre)dolгих devetdeset minut odloži na mestu, tričetr ure vstran. “Oprosti, Y, ključev nimam, sam si se ponudil za prenočišče, zdaj pa odpri.” Svoj čas ob tokratnem obisku Kaira, sem absolutno prilagajal delovnemu urniku mojega gostitelja, predvsem pa je on enako naredil zame. Količina jedi, ki sem jih imel možnost poskusiti v njegovi družbi in z njegovi-mi poznanstvi, mi je omogočila najpristnejši pogled v egiptovski vsakdan, saj sem v želodec spravil tudi nekaj nevsakdanjih jedi. Nisem si mislil, da bom Egipt, sploh pa Kairo, vsaj po pričevanjih ostalih pred mojim prihodom, kdaj lahko tretiral kot kulinarič-no destinacijo. Še en razlog več, da ne verjamem nikomur in si svet sam približam grižljaj po grižljaj. Dni, preživete z Y, upora-bim tudi za, sicer meni izjemno nepopularne, obiske sakralnih objektov takšnih in drugačnih religij, stopim v prelepo mošejo Al-Azhar, in skozi *Garbage city* (Manshiyat Naser), *Mesto smeti*, do velikega razočaranja, jamske cerkve. *Mesto smeti* je predel Ka-ira, med že obiskanim *Mestom mrtvih*, in četrtrjo Al Mokattam, ki je svoj vzdevek dobilo po specifični obrti, ki ji je v tej četrti dom. *Zabbaleen*, pobiralci smeti, po večini ljudje iz etnične skupine, ki

v naših koncih z razjahanimi kombiji pobira staro železo, so de facto smetarska služba največjega afriškega mesta, recikliranje odpadkov pa jim ne predstavlja samo vira (nizkega) zaslužka, temveč diktira njihov vsakdan od rojstva do smrti. Slišal sem, da bi z manjšo količino prebivalcev, in s tem odpadkov, Kairo bil vzor vsem zahodnim mestom pri reciklaži,

pobiralci smeti namreč ločijo sleherni material že iz ene plastenke, ki jo slečejo etikete, zamaška in ovratnika, ki ostane po odprtju zamaška. Ker sem se mogoče malo predolgo zadržal na tematici smeti, pa naj vseeno nadaljujem pri plastiki, ki pa v sebi nosi večjo, vsaj kulturno, vrednost. V Zamaleku sem slučajno našel najstarejšo ploščarno v Kairu, se naposlušal zgodb, kako je Jannis iz Habibi Funk Records prišel do slave s pozabljenimi bližnjevzhodnimi jazz, funk in folk komadi (*shout out* Habibi Funk!) in na koncu odnesel deset še sveže zapakiranih kaset sudanske glasbe, ki sem jih na vse pretege in neuspešno iskal v Kartumu.

Tik pred koncem kairskega bivanja, ko sva se z Y še zadnjič zmenila za kosilo na drugem koncu mesta, se le 20 metrov od hiše izpod avta proti meni zapodi breja psica. Z nadlaktjo si komaj rešim odgriznjen kos prsi, najbolj pa nastrada nova jakna iz Decathlona, po tretmaju psice z zevajočo luknjo na levem rokavu in razgaljenimi plastmi podšitega materiala. Ko čakani končno spustijo mojo roko in oblačila, mi brca zagotovi prednost enega koraka pri bežanju pred, zdaj že dvema, pobesnelima psoma. Ob simul-

tanem teku s pogledom nazaj in otepanju psov z vmesnimi brcami, uspeh preteči nekaj deset metrov, dokler mi na pomoč ne priskoči voznik rikše in spodi oba plenilca. Na hitro si rano provizorično razkužim in ovijem, preden z Y spremeniva plan iz kosila v obisk bolnišnice. Ker prideva vsak

iz svoje strani, se najprej par minut lovim z angleško negovorečimi zaposlenimi v bolnišnici in njihovimi tablami v arabščini na zidovih, dokler na pomoč ne priskoči zdravnik s perfektno angleščino in, končno, z uporabnimi informacijami. Ko se prikaže še Y, me medicinske sestre najprej naderejo, zakaj sem si rano od ugriza potepuške živali pokrival. "Oprostite, gospe, nimam pojma, kaj bi moral v tem primeru narediti." Birokracija je, kot v Sudanu, dom našla tudi v zdravstvenih ustanovah Egipta, tako da jim izročim potni list in zavarovanje, oboje si razlagajo, in na koncu tudi zavedejo, napačno. Brez razkužil, brez rokavic in brez nasvetov za *mehko rokico* mi sestra zagrabi levo roko, zapiči iglo in iztisne prvi odmerek cepiva proti steklini. Po končanem *poslegu*, mi iz momljanja dveh medicinskih sester Y prevede njuno željo po napitnini, ki naj ne bo prenizka, niti previsoka, kot pravi, vendar nekaj od mene vsekakor pričakujejo, ker je cepljenje proti steklini zastonj. Brezplačno cepljenje me torej vseeno stane nekaj egiptovskih funtov, ki jih ne morem uveljavljati pri zavarovalnici kot povrnitev stroškov. Naj ne ostane pozabljeno, da sta sestri zaprli vrata ordinacije šele v trenutku, ko sem iz žepa izvlekel solato, prej sem bil na ogled vsem mimohodečim. Ko razmišljam o

dogodku malo kasneje, se kar naenkrat spomnim, da sem pot, na kateri me je napadla in zgrizla psica, vsak dan prehodil vsaj štirikrat, in vsakič, razen tokrat, sem imel v ušesih slušalke. Tistih nekaj stotink od skoka psice izpod avta do moje nadlakti, se mi še zdaj vsake toliko odvrti, sploh, ko zagledam kakšnega večjega psa. Upam, da zaradi enega malega ugriza ne bom v strahu pred psimi do konca življenja. Imam pa itak raje mačke, tako da, tudi

če... Cel čas potovanja sem svoje načrte prilagajal situaciji, zakaj bi bilo tokrat drugače. Ker nama je po večerji pri Y doma, za katero je njegova sestra pripravila vse osnovne egiptovske jedi, vključno s pečeni polnjenimi golobi, zmanjkalo okrepčevalnic, kjer bi me še kaj lahko presenetilo, se ustaviva kar na ulici v predelu El Maadi, kjer kraljujejo kitajske restavracije. Mogoče sem pa tisto psico že dobil na krožniku. Na tisti bizarni večerji s polnjenimi golobi so meni, Y in njegovi družini, družbo delali še do konca odpičen Irec, ultra verna ameriška družina s kolumbijsko mamo in gej iz Kaira. Ni šans, da si te kombinacije izmislim!

Preden sem, ponovno z avtobusom, odrinil proti zadnji postojanki v Egiptu, sem se spraševal, ali sem zadovoljen s preteklimi tedni, prebitimi med Sredozemskim morjem in izlivu obeh Nilov v enega. Sem! Iz preprostega razloga; po nekajletnem premoru

[zaradi vsi vemo česa], sem sebi dokazal, da me raziskovalna žilica in klic po odpičenih destinacijah še nista zapustila. Pokušanje jedi po najmanj kulinaričnih destinacijah lahko gre le v dve smeri, vse moje izkušnje so šle v isto – dobro! Vem tudi, da bom v Egipt še moral, načrte sem pač situaciji primerno prilagodil in izpustil nekaj vnaprej planiranih vrhuncev.

Medtem, ko mi misli tavajo v preteklost, se kot zombi z nahrbtnikom na ramenih že pomikam preko kdo-ve-koliko-pasovnice do avtobusne postaje, upajoč na tišino vsaj do prve nadzorne točke pred Suezom. Moj zadnji postanek bo namreč hipsterski Dahab ob obali Akabskega zaliva, pot od Sueškega prekopa preko Sinajskega polotoka pa, zaradi ne tako starih konfliktov med Egiptom in Izraelom, poteka kot po jajcih. In prav zaradi vsega

naštetega, sem v Dahab prišel tri ure po napovedanem prihodu. Klima na ful, zunaj pa skoraj 40°C. Ne ravno idealna ekstrema, ki se izmenjujeta na vsakem postajališču. V Dahab sem prišel izključno po priporočilih skoraj vseh cimrov iz prejšnjih hostlov, ki so bili nad skuliranim mestom navdušeni. Posebnih planov za Dahab in celoten Sinaj nisem imel, z vsemi štirimi od sebe sem zgolj čakal, da minejo dnevi do leta nazaj v Evropo. Razumem fascinacijo nad mes-

tom, ki je zelo odprto in omogoča enostaven dostop do različnih omamnih substanc. Meni to ne pomeni prav nič, še najbolj sem bil vesel zgodbic popotnikov v hostlu, kjer je, podobno kot asuanski Gandhi, tukaj posle vodil Jesus. Višek časa mi omogoči tudi kakšen skok več na splet, kjer ravno v času mojega bivanja v Egiptu, pristane članek dolgoletnega slovenskega turističnega vodnika po omenjeni državi. Po prebranem sem še bolj odločen, da niti v sanjah ne izberem turistične agencije za skok v tujino. Poiščite ta predrzen članek na portalu nacionalnega medija in se pripravite na prebrano grozo, če imate vsaj trohico objektivnosti. Zmanjkalo mi je materiala za razburjanje, itak sem pa že na poti proti najbolj znanemu egiptovskemu letovišču, Sharm El-Sheikhu, od koder bom poskušal čim hitreje počakati na letalo in odfrčati domov. Mesto za novodobnim obzidjem in nadzornimi točkami pač ne more biti pravi obraz države, ki ponuja toliko izjemnih stvari, da je kriminal vse dni svojega dopusta preživeti v po-kao-evropskih-standardih zgrajenih resortih, kjer so bele nogavice v sandalih in roza prežgana koža osebe s koktejlom v roki, nekaj povsem normalnega.

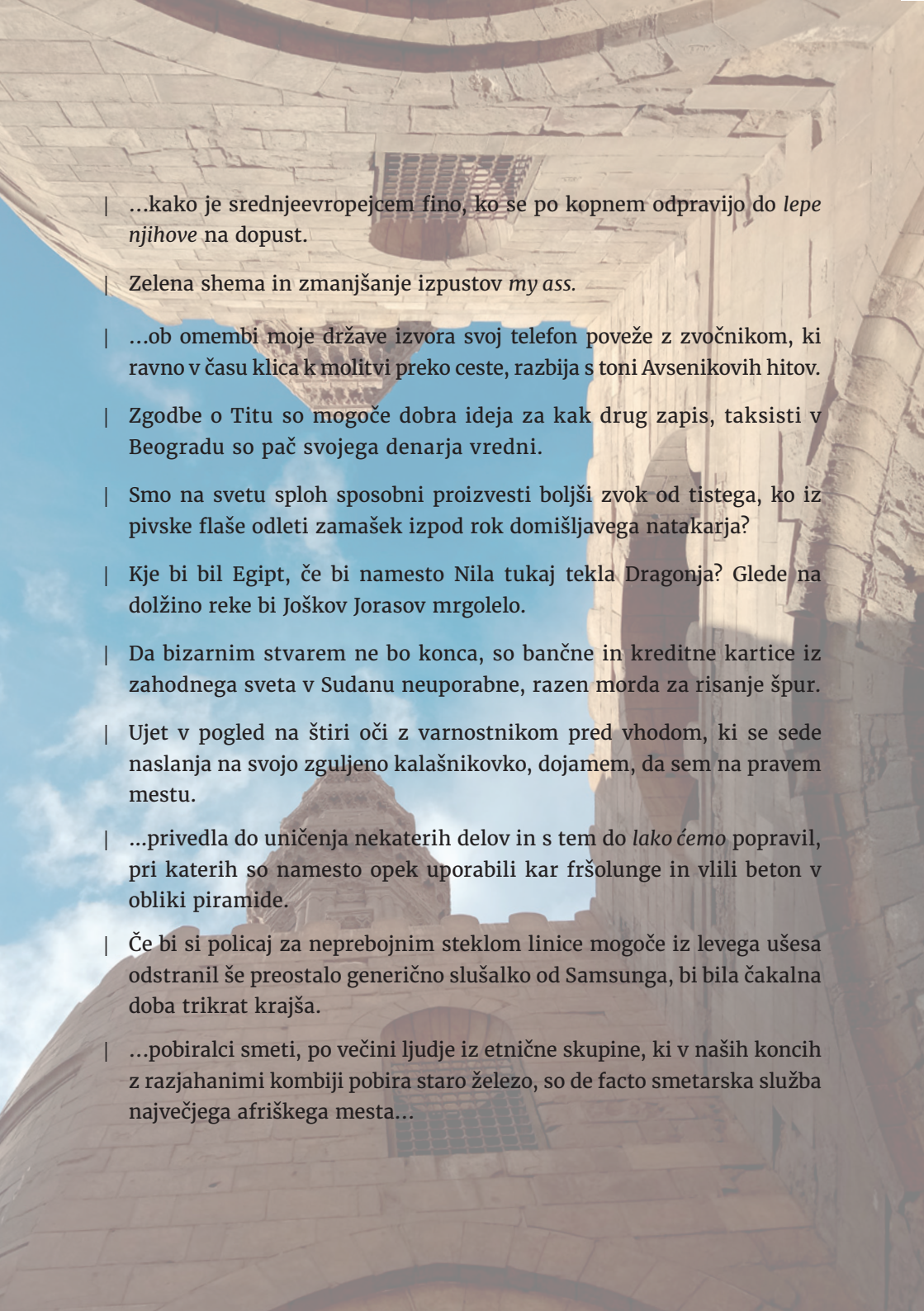
Ko doma odprem nahrbtnik in začnem oblačila pripravljati na pranje, se na kupu znajdejo peska-polne in z-bež-ovratniki-obogatene majice, pa še nekaj od-ugriza-strganih kosov. Ob gledanju vrtečega se bobna se zavem, da je konec. Kolca se mi po našem vsakonočnem zapiranju Svobode, grem na pivo!

 @paskamatic

 @maticpaska

 maticpaska.com

-
- | ...kako je srednjeevropejcem fino, ko se po kopnem odpravijo do *lepe njihove* na dopust.
 - | Zelena shema in zmanjšanje izpustov *my ass*.
 - | ...ob omembi moje države izvora svoj telefon poveže z zvočnikom, ki ravno v času klica k molitvi preko ceste, razbija s toni Avsenikovih hitov.
 - | Zgodbe o Titu so mogoče dobra ideja za kak drug zapis, taksisti v Beogradu so pač svojega denarja vredni.
 - | Smo na svetu sploh sposobni proizvesti boljši zvok od tistega, ko iz pивske flaše odleti zamašek izpod rok domišljavega natakarja?
 - | Kje bi bil Egipt, če bi namesto Nila tukaj tekla Dragonja? Glede na dolžino reke bi Joškov Jorasov mrgolelo.
 - | Da bizarnim stvarjem ne bo konca, so bančne in kreditne kartice iz zahodnega sveta v Sudanu neuporabne, razen morda za risanje špur.
 - | Ujet v pogled na štiri oči z varnostnikom pred vhodom, ki se sede naslanja na svojo zguljeno kalašnikovko, dojamem, da sem na pravem mestu.
 - | ...privedla do uničenja nekaterih delov in s tem do *lako čemo* popravil, pri katerih so namesto opek uporabili kar fršolunge in vlili beton v obliki piramide.
 - | Če bi si policaj za neprebojnim steklom linice mogoče iz levega ušesa odstranil še preostalo generično slušalko od Samsunga, bi bila čakalna doba trikrat krajša.
 - | ...pobiralci smeti, po večini ljudje iz etnične skupine, ki v naših koncih z razjahanimi kombiji pobira staro železo, so de facto smetarska služba največjega afriškega mesta...